

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA

ILGALAIKĖS SOCIALINĖS GLOBOS SUAUGUSIEMS ASMENIMS SU NEGALIA IR SENYVO AMŽIAUS ASMENIMS PRIEINAMUMAS

2023 m. spalio 30 d.

Klaipėda

Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami savivaldybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Kontrolės ir audito tarnyba, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti kuriamą naudą visuomenei, padedant Klaipėdos miesto savivaldybei išmintingai valdyti finansus ir turtą, o savo darbui kelia aukščiausius kokybės reikalavimus – darbą atlieka kokybiškai, sąžiningai, atsakingai, veikia išvien dėl bendro tikslo.

Auditą atliko: Jurgita Valkiūnė (grupės vadovė), Sandra Vaivadaitė.

Audito ataskaita pateikta: Klaipėdos miesto savivaldybės merui, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybai, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriui, biudžetinės įstaigos Klaipėdos miesto globos namai direktoriui.

TURINYS

TURINYS	2
SANTRAUKA	3
ĮŽANGA.....	9
AUDITO REZULTATAI.....	10
1. KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖJE NESUKURTA APLINKA, KURI UŽTIKRINTŲ ILGALAIKĖS SOCIALINĖS GLOBOS PRIEINAMUMĄ.....	10
1.1. Socialinės globos poreikis planuojamas iš esmės tinkamai	10
1.2. Nesudarytos pakankamos sąlygos tinkamam ilgalaikės socialinės globos organizavimui.....	12
1.3. Neužtikrinamas privalomos, tikslios ir aiškos informacijos apie ilgalaikę socialinę globą prieinamumas	17
2. NE VISAI ATVEJAI TINKAMAI IR LAIKU UŽTIKRINAMA, KAD ILGALAIKĘ SOCIALINĘ GLOBĄ GAUTŲ VISI, KURIEMS JOS REIKIA	20
2.1. Klaipėdos miesto savivaldybėje nekaupiami ir neanalizuojami duomenys apie suaugusius asmenis su negalia	20
2.2. Ne visais atvejais ilgalaikę socialinę globą skirta tinkamai ir laiku.....	21
2.3. Laukiančių ilgalaikės socialinės globos eilės sudarymas turi trūkumų	26
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	30
PRIEDAI.....	32
Priedas „Audito apimtis ir metodai“	32

SANTRAUKA

Audito svarba

Lietuvoje, kaip ir daugelyje pasaulio valstybių, daugėja senyvo amžiaus asmenų bei asmenų, turinčių negalią. 2023 m. sausio 1 d. duomenimis Klaipėdos miesto savivaldybėje gyveno 158 420 gyventojų, iš jų 32 111 senatvės pensijos amžiaus sulaukę asmenys ir 5 982 suaugę asmenys su negalia. Šie asmenys sudarė 24 proc. visų savivaldybės gyventojų. Vis daugėjant senyvo amžiaus asmenų, kuriems nustatytas specialiųjų poreikių lygis ir suaugusių asmenų su negalia skaičiui, socialinės paslaugos tampa ypač svarbios, todėl būtina užtikrinti pakankamą socialinių paslaugų teikimo infrastruktūrą Klaipėdos miesto savivaldybėje.

Socialinių paslaugų įstatymo 4 str. nuostatose įtvirtinti socialinių paslaugų valdymo, skyrimo ir teikimo principai, kurių vienas – prieinamumo principas, nustatantis, kad socialinės paslaugos turi būti valdomos, skiriamos ir teikiamos taip, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas asmeniui (šeimai) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos. Socialinių paslaugų prieinamumas ypatingai svarbus visuomenei, kurios poreikis šioms paslaugoms nuolat auga. Nuo ilgalaikės socialinės globos planavimo, teisingos ir visos reikalingos informacijos apie paslaugą viešinimo, tinkamo ir savalaikio paslaugos skyrimo proceso užtikrinimo priklauso, ar asmenims paslauga bus prieinama.

Socialinė globa – viena iš dažniausiai skiriamų socialinių paslaugų suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims¹. Suprasdama socialinių paslaugų svarbą Klaipėdos miesto gyventojams bei siekdama įvertinti ilgalaikės socialinės globos prieinamumą, Kontrolės ir audito tarnyba atliko ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumo auditą.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti ilgalaikės socialinės globos paslaugos prieinamumą suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims Klaipėdos miesto savivaldybėje.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar Klaipėdos miesto savivaldybėje sukurta aplinka, kuri užtikrintų ilgalaikės socialinės globos prieinamumą;
- ar tinkamai ir laiku organizuotas ilgalaikės socialinės globos skyrimo procesas, užtikrinantis, kad paslaugą gautų visi, kuriems jos reikia.

Audituojamas subjektas – Klaipėdos miesto savivaldybės administracija.

Audituojamas laikotarpis – 2022-01-01-2023-05-31. Kai kuriais atvejais analizei naudoti ir ankstesnių metų duomenys.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (32 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

¹ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2023-03-23 sprendimu Nr. T2-31 patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės socialinių paslaugų 2023 m. planas.

Ilgalaikės socialinės globos organizavimas ir skyrimas Klaipėdos miesto savivaldybėje turi trūkumų.

1. Klaipėdos miesto savivaldybėje nesukurta aplinka, kuri užtikrintų ilgalaikės socialinės globos prieinamumą

1.1. Socialinės globos poreikis planuojamas iš esmės tinkamai

LR Socialinių paslaugų įstatymas² numato, kad savivaldybė planuoja socialines paslaugas vertindama ir analizuodama gyventojų socialinių paslaugų poreikius, pagal juos prognozuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis. Socialinės paslaugos planuojamos vadovaujantis LR Vyriausybės patvirtinta Socialinių paslaugų planavimo metodika, kurioje pateikta rekomendacija rengiant socialinių paslaugų plano projektą, naudoti ne tik statistinę informaciją apie praėjusių metų faktinį socialinių paslaugų gavėjų skaičių, bet ir informaciją rinktą iš kitų šaltinių. Be to, Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos patvirtintoje Klaipėdos miesto savivaldybės strateginio planavimo tvarkoje numatytas reikalavimas savivaldybėje rengiamus planavimo dokumentus derinti su savivaldybės strateginio plėtros plano nuostatomis.

Audito metu atlikus Klaipėdos miesto savivaldybės planavimo dokumentų analizę, nustatyta, kad jie tarpusavyje suderinti, juose nurodyti tapatūs siekiami tikslai – mažinti socialinę atskirtį, teikti visuomenės poreikius atitinkančias socialines paslaugas, plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą ir kriterijai – vidutinė laukimo ilgalaikės socialinės globos eilėje trukmė.

Savivaldybės, siekdamos tinkamai įvertinti socialinių paslaugų mastą, turi disponuoti duomenimis apie suaugusius asmenis su negalia ir senyvo amžiaus asmenis, tačiau Klaipėdos miesto savivaldybės administracija kaupia ir analizuoja duomenis tik apie senyvo amžiaus asmenis ir nekaupia bei nevertina duomenų apie suaugusius asmenis su negalia. Be to, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijoje tvarkomame senyvo amžiaus asmenų registre nurodyti tik apie 7 proc. visų savivaldybėje gyvenančių senyvo amžiaus asmenų (1.1. poskyris, 11 psl.).

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos patvirtinti Socialinių paslaugų 2022 m. ir 2023 m. planai parengti vadovaujantis LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatytais socialinių paslaugų planų formos ir turinio reikalavimais³, tačiau šių planų rengimui turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys, kadangi ne visuose plano punktuose nurodyta aiški ir išsami informacija (1.1. poskyris, 11 psl.).

1.2. Nesudarytos pakankamos sąlygos tinkamam ilgalaikės socialinės globos organizavimui

Vertinant, ar Klaipėdos miesto savivaldybės taryba ir Klaipėdos miesto savivaldybės administracija sudarė pakankamas sąlygas ilgalaikės socialinės globos organizavimui, nustatyta, kad Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos patvirtinta ilgalaikės socialinės globos skyrimo, apmokėjimo ir nutraukimo tvarka⁴ neatitinka LR teisės aktų reikalavimų⁵ (1.2. poskyris, 13 psl.). Be to, nesilaikyta LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos

² LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais) 13 str. 2 d. 1, 2 p.

³ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-04-12 įsakymas Nr. A1-104 „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

⁴ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. T2-353 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašas.

⁵ LR Vyriausybės 2006-04-14 nutarimu Nr. 583 (2017-12-20 nutarimo Nr. 1115 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo reikalavimų.

aprašo, kadangi audituojamu laikotarpiu nebuvo paskirtų atsakingų darbuotojų, atliekančių asmens socialinių paslaugų vertinimus (1.2. poskyris, 14 psl.).

Asmens socialinės globos poreikį, vadovaujantis LR Socialinių paslaugų įstatymu ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinta Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodika, nustato socialinis darbuotojas, paskirtas savivaldybės institucijos nustatyta tvarka. LR Socialinių paslaugų įstatyme⁶ nustatyti socialinio darbuotojo kvalifikaciniai reikalavimai. Audituojamu laikotarpiu asmens socialinės globos poreikius vertino trys Klaipėdos miesto savivaldybės Socialinės paramos skyriaus vyr. specialistai, tačiau vienas iš jų neatitiko LR Socialinių paslaugų įstatyme nustatytų socialinio darbuotojo kvalifikacinių reikalavimų. Šis darbuotojas audituojamu laikotarpiu 41 asmeniui nustatė socialinės globos poreikį (1.2. poskyris, 15 psl.).

Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims gali būti teikiama stacionariuose globos namuose arba grupinio gyvenimo namuose, tačiau Klaipėdos mieste, dėl neišplėtos socialinių paslaugų infrastruktūros, apgyvendinimo grupinio gyvenimo namuose paslauga neteikiama. 2022 m. duomenimis, ilgalaikė socialinė globa suteikta 664 asmenims, tačiau Klaipėdos miesto savivaldybėje yra tik 219 vietų⁷ socialinei globai teikti, todėl nėra užtikrinama, kad visi norintys gauti ilgalaikę socialinę globą Klaipėdos mieste, ją gautų (1.2. poskyris, 16 psl.).

1.3. Neužtikrinamas privalomos, tikslios ir aiškos informacijos apie ilgalaikę socialinę globą prieinamumas

LR Socialinių paslaugų įstatymas⁸ įpareigoja savivaldybes informuoti gyventojus apie jos teritorijoje teikiamas socialines paslaugas. Pateikus netikslią, ne visą, klaidingą informaciją ar ją pateikus neaiškiai, sumažėja paslaugos prieinamumas: paslaugos gali negauti asmenys, kuriems ji reikalinga.

Klaipėdos miesto savivaldybėje informacija apie ilgalaikę socialinę globą suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims pateikiama tik Klaipėdos miesto savivaldybės interneto puslapyje. Informaciją pateikiant tik interneto puslapyje, gali būti neužtikrintas jos pasiekiamumas, kadangi ne visi asmenys naudoja internetu (1.3. poskyris, 17 psl.).

Audito metu atlikus pateiktos informacijos apie ilgalaikę socialinę globą Klaipėdos miesto savivaldybės interneto puslapyje analizę, nustatyta, kad jame paskelbta netiksli ir ne visa privaloma skelbti informacija apie ilgalaikės socialinės globos paslaugą: nepateikta informacija apie savivaldybės teritorijoje veikiančiose ilgalaikės socialinės globos įstaigose teikiamas socialines paslaugas, nepateiktas teikiamų paslaugų sąrašas, kaip reikalaujama LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše ir LR Socialinių paslaugų įstatyme; paslaugą reglamentuojančių teisės aktų sąrašė audito metu buvo pateiktas nebegaliojantis teisės aktas; nurodytos ilgalaikės socialinės globos kainos įstaigose, tačiau nenurodyta mokėjimo už paslaugą apskaičiavimo tvarka; pateikta informacija apie įstaigas, su kuriomis Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius sudaro ilgalaikės/trumpalaikės

⁶ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 20 str. 6 d.

⁷ Biudžetinėje įstaigoje Klaipėdos miesto globos namai 82 vietos, 4 privačiose įstaigose 137 vietos.

⁸ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais), 13 str. 7 d.

socialinės globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo sutartis, tačiau nenurodyta galimybė gauti ilgalaikės socialinės globos paslaugą sąraše nenurodytose įstaigose (1.3. poskyris, 18 psl.).

2. Ne visais atvejais tinkamai ir laiku užtikrinama, kad ilgalaikę socialinę globą gautų visi, kuriems jos reikia

2.1. Klaipėdos miesto savivaldybėje nekaupiami ir neanalizuojami duomenys apie suaugusius asmenis su negalia

Savivaldybei svarbu disponuoti duomenimis apie suaugusius asmenis su negalia ir senyvo amžiaus asmenis, kad galėtų laiku pasirūpinti jiems reikalinga pagalba, tačiau Klaipėdos miesto savivaldybės administracija nekaupia ir neanalizuoja duomenų apie savivaldybėje gyvenančius suaugusius asmenis su negalia, o senyvo amžiaus asmenų registre turi duomenis tik apie 7 proc. savivaldybėje gyvenančių senyvo amžiaus asmenų (2.1. poskyris, 21 psl.).

2.2. Ne visais atvejais ilgalaikę socialinę globą skirta tinkamai ir laiku

Ilgalaikės socialinės globos pagrindinės skyrimo procedūros nustatytos LR Socialinių paslaugų įstatyme, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikoje bei Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos patvirtintame Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos apraše.

Audito metu, įvertinus 83 asmenų ilgalaikės socialinės globos skyrimo procedūras, nustatyti atvejai, kai buvo nesilaikoma teisės aktų reikalavimų: 24 atvejais vėliau nei reikalaujama atlikti asmens socialinių paslaugų poreikio vertinimai, 1 atveju pavėluota atlikti socialinės globos poreikio vertinimą, 4 atvejais socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikiai įvertinti ne nustatytų subjektų, 3 atvejais socialinės globos poreikis nustatytas anksčiau nei socialinių paslaugų poreikis, 33 atvejais vertinimo formoje nebuvo nurodytos galimos alternatyvios ilgalaikiai socialinei globai stacionarioje socialinės globos įstaigoje paslaugos, o 8 atvejais nurodytos alternatyvios paslaugos, kurių nėra LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Socialinių paslaugų kataloge, 1 atveju sprendimo dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo kopija asmeniui pateikta (išsiųsta) praleidus nustatytą 3 darbo dienų terminą (2.2. poskyris, 22 psl.).

2.3. Laukiančiųjų ilgalaikės socialinės globos eilės sudarymas turi trūkumų

Esant sprendimui skirti asmeniui ilgalaikę socialinę globą, tačiau globos namuose nesant laisvų vietų, asmuo pagal sprendimų priėmimo datą įrašomas į eilę ilgalaikiai socialinei globai gauti. Audito metu buvo vertinama, ar ilgalaikę socialinę globą suteikta pagal nustatytą eiliškumą, o laukimo eilėje trukmė trumpėja.

Klaipėdos miesto savivaldybės Socialinės paramos skyriuje sudaroma laukiančiųjų ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos eilė tik į vienus globos namus – biudžetinę įstaigą Klaipėdos miesto globos namai, kadangi tik viena Klaipėdos miesto savivaldybės biudžetinė įstaiga teikia ilgalaikės socialinės globos paslaugą suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims. Audito metu sudarius laukiančiųjų į biudžetinę įstaigą Klaipėdos globos namai eilę ir ją palyginus su Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriuje sudaryta laukiančiųjų eile, nustatyta, kad visais atvejais asmenys į eilę ilgalaikiai socialinei globai biudžetinėje įstaigoje Klaipėdos globos

namai gauti įrašyti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, o siuntimai į šią įstaigą išrašyti pagal sudarytą eilę, išskyrus vieną atvejį, kai asmuo nebuvo įtrauktas į eilę ir vieną atvejį, kai siuntimai dviem asmenims išrašyti ne pagal eilę (2.3. poskyris, 26 psl.).

Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos patvirtintoje Klaipėdos miesto savivaldybės 2022–2024 metų strateginio veiklos plano įgyvendinimo 2022 metais ataskaitoje nurodyta Klaipėdos miesto savivaldybės Socialinės paramos skyriaus apskaičiuota faktinė vidutinė laukimo ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims eilėje trukmė 21 d. Šis rodiklis taip pat nurodytas ir Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos patvirtintame Klaipėdos miesto savivaldybės 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane, tačiau Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius negalėjo pateikti šio kriterijaus reikšmės apskaičiavimo. Atsižvelgiant į priimtų sprendimų skirti ilgalaikę socialinę globą ir išrašytų siuntimų, kuriais asmuo siunčiamas į globos įstaigą, datas, audito metu Tarnyba apskaičiavo vidutinę laukimo eilėje trukmę 2022 m. – 22 d., 2023 m. – 55 d. Vidutinė laukimo eilėje trukmė audituojamu laikotarpiu ne trumpėjo, kaip buvo siekiama Klaipėdos miesto savivaldybės 2022–2024 m., 2023–2025 m. strateginiuose veiklos planuose, o ilgėjo. Be to, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui skaičiuojant vidutinę laukimo eilėje trukmę buvo įtraukti asmenys, kurie prašymo teikimo metu gyveno privačiuose globos namuose savo lėšomis ir pageidavo gauti toje pačioje įstaigoje socialinę globą, finansuojamą savivaldybės biudžeto ar valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšomis. LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 68 p. numato, kad asmuo įrašomas į eilę socialinei globai gauti, jei globos įstaigoje nėra laisvų vietų, todėl asmenys jau gyvendami privačiuose globos namuose eilėje nelaukia, todėl neturėtų būti traukiami į vidutinės laukimo eilėje trukmės apskaičiavimą. Taip pat pastebėtina, kad Klaipėdos miesto savivaldybės 2022–2024 m., 2023–2025 m. strateginiuose veiklos planuose suformuotas kriterijus „Vidutinė laukimo eilėje nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia ar senyvo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje trukmė“ parodo tik dalies asmenų vidutinę laukimo eilėje trukmę. Be to, Klaipėdos miesto savivaldybėje nėra patvirtintos metodikos, kuria vadovaujantis turėtų būti apskaičiuojama vidutinė laukimo eilėje trukmė, o vykstant darbuotojų rotacijai svarbu kiekvienais metais kriterijaus reikšmę apskaičiuoti tuo pačiu būdu (2.3 poskyris, 28 psl.).

Rekomendacijos

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijai

1. Patikslinti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. 353 patvirtinto Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašą pagal LR Vyriausybės 2006-04-14 nutarimu Nr. 583 patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo reikalavimus.
2. Siekiant užtikrinti informacijos apie ilgalaikę socialinę globą prieinamumą, informaciją apie ilgalaikę socialinę globą skelbti vietos spaudoje, socialines paslaugas teikiančių įstaigų stenduose, sveikatos priežiūros įstaigų stenduose.

3. Patvirtinti Klaipėdos miesto savivaldybės strateginiuose veiklos planuose Socialinės atskirties mažinimo programoje Nr. 12 numatyto kriterijaus „Vidutinė laukimo eilėje nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia ar senyvo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje trukmė (dienomis)“ apskaičiavimo metodiką.

4. Siekiant, kad būtų įgyvendintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 50.2. p. ir LR Socialinių paslaugų įstatymo 18 str. 4, 5 d. nurodytas siekis socialines paslaugas asmeniui teikti sudarant sąlygas kuo ilgiau asmenims gyventi savo namuose, užtikrinti, kad tik nurodžius Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimo formoje ilgalaikiai socialinei globai stacionarioje socialinės globos įstaigoje alternatyvias paslaugas ir įvardinus priežastis, dėl kurių šių alternatyvių paslaugų nesiūloma teikti, būtų priimamas sprendimas skirti asmeniui ilgalaikę socialinę globą stacionarioje socialinės globos įstaigoje.

Biudžetinei įstaigai Klaipėdos miesto globos namai

5. Patikslinti biudžetinės įstaigos Klaipėdos miesto globos namai direktoriaus 2018-11-19 įsakymu Nr. V-62 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintą ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo sutarties formą atsižvelgiant į Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2019-11-28 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos struktūrą bei nustatyti socialines paslaugas gaunančiam asmeniui (vienam iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjui (rūpintojai) pareigą ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo įvykusių asmens pajamų ir turto pokyčių dienos pranešti savivaldybei apie asmens (šeimos) pajamų ir turto pokyčius.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (30 psl.)

Savivaldybė yra viena iš pagrindinių socialinių paslaugų valdymo institucijų. Ji atsako už socialinių paslaugų teikimo savo teritorijos gyventojams užtikrinimą planuodama ir organizuodama socialines paslaugas, kontroliuodama bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę⁹.

Vadovaujantis LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinto Socialinių paslaugų katalogo 15.4. p. p., ilgalaikės socialinės globos gavėjai yra be tėvų globos likę vaikai, kuriems nustatyta nuolatinė globa, vaikai su negalia, suaugęs asmenys su negalia ir senyvo amžiaus asmenys. Audito metu buvo analizuojamas ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumas.

LR Socialinių paslaugų įstatyme¹⁰ pateikiamos suaugusio asmens su negalia ir senyvo amžiaus asmens sąvokos. Suaugęs asmuo su negalia – asmuo, kuriam LR Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo nustatyta tvarka nustatytas 55 procentų ar mažesnis darbingumo lygis arba specialiųjų poreikių lygis ir kuris dėl neįgalumo yra iš dalies ar visiškai netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, dalyvauti visuomenės gyvenime. Senyvo amžiaus asmuo – tai sukakęs senatvės pensijos amžių asmuo, kuris dėl amžiaus iš dalies ar visiškai yra netekęs gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.

Suaugusiems asmenims su negalia ilgalaikė socialinė globa gali būti teikiama socialinės globos namuose suaugusiems asmenims su negalia, specializuotuose slaugos ir socialinės globos namuose, specialiuosiuose socialinės globos namuose, grupinio gyvenimo namuose suaugusiems asmenims su negalia, o senyvo amžiaus asmenims ilgalaikė socialinė globa gali būti teikiama socialinės globos namuose senyvo amžiaus asmenims, specializuotuose slaugos ir socialinės globos namuose, specialiuosiuose socialinės globos namuose¹¹.

Klaipėdos miesto savivaldybėje (toliau – KMS) ilgalaikę socialinę globą suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims teikia penkios įstaigos: viena biudžetinė įstaiga (toliau – BI) Klaipėdos miesto globos namai ir keturios privačios įstaigos. Šiose 5 įstaigose yra 219 vietų socialinei globai teikti¹².

Socialinė globa yra visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė pagalba, kuriam reikia nuolatinės specialistų priežiūros¹³. Socialinė globa pagal trukmę skirstoma į dienos, trumpalaikę ir ilgalaikę. Ilgalaikė socialinė globa turi būti skiriama vadovaujantis LR ir KMS teisės aktų nuostatomis.

⁹ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais), 13 str. 1 d.

¹⁰ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 5, 11 p.

¹¹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-93 (2022-06-30 įsakymo Nr. A1-451 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Socialinių paslaugų katalogo 15.4. p. p.

¹² KMS tarybos 2023-03-23 sprendimu Nr. T2-32 patvirtintas KMS socialinių paslaugų 2023 metų planas.

¹³ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais), 8 str. 5 d.

AUDITO REZULTATAI

1. KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖJE NESUKURTA APLINKA, KURI UŽTIKRINTŲ ILGALAIKĖS SOCIALINĖS GLOBOS PRIEINAMUMĄ

Socialinės globos teikimo suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims užtikrinimas, taip pat socialinių paslaugų įstaigų steigimas ir išlaikymas yra savarankiška savivaldybių funkcija, o socialinės globos teikimo asmenims su sunkia negalia užtikrinimas yra valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija¹⁴.

Tinkamų sąlygų sudarymas ilgalaikės socialinės globos organizavimui turi didelę įtaką, kad paslauga savivaldybėje būtų skiriama tinkamai ir laiku, ją gautų visi asmenys, kuriems ji reikalinga.

1.1. Socialinės globos poreikis planuojamas iš esmės tinkamai

Socialinių paslaugų planavimas yra svarbus siekiant užtikrinti socialinių paslaugų prieinamumą, tinkamumą bei asmenų aprūpinimą reikiamomis paslaugomis. LR Socialinių paslaugų įstatymas¹⁵ numato, kad savivaldybė planuoja socialines paslaugas vertindama ir analizuodama gyventojų socialinių paslaugų poreikius, pagal juos prognozuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis. Savivaldybė socialines paslaugas planuoja vadovaujantis LR Vyriausybės patvirtinta Socialinių paslaugų planavimo metodika¹⁶, kuri nustato socialinių paslaugų planavimo savivaldybėje principus, socialinių paslaugų planavimo subjektus, socialinių paslaugų plano projekto rengimo tvarką, plano struktūrą ir turinį, plano projekto svarstymo, derinimo ir įgyvendinimo tvarką. LR Vyriausybės patvirtintoje Socialinių paslaugų planavimo metodikoje pateikta rekomendacija rengiant socialinių paslaugų plano projektą taikyti vietos gyventojų apklausos, anketavimo, duomenų analizės, prognozavimo, stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizės bei kitus metodus, t. y. rengiant socialinių paslaugų plano projektą, naudoti ne tik statistinę informaciją apie praėjusių metų faktinį socialinių paslaugų gavėjų skaičių, bet ir informaciją surinktą iš kitų šaltinių.

Audito metu laikėmės nuostatos, kad KMS tinkamai planuojamas ilgalaikės socialinės globos poreikis, kai savivaldybėje vertinamas ir analizuojamas gyventojų ilgalaikės socialinės globos paslaugos poreikis ir pagal jį prognozuojamas ir nustatomas ilgalaikės socialinės globos teikimo mastas kaip reikalaujama LR Socialinių paslaugų įstatyme¹⁷, KMS socialinių paslaugų planai parengti atsižvelgiant į KMS strateginį plėtros planą ir KMS strateginį veiklos planą¹⁸, o KMS tarybos patvirtinti 2022 m. ir 2023 m. socialinių paslaugų planai atitinka LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintus socialinių paslaugų plano formas bei turinio reikalavimus¹⁹.

¹⁴ LR Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (2022-06-30 įstatymo Nr. XIV-1268 redakcija su vėlesniais pakeitimais) 6 str. 12 p., 7 str. 29 p.

¹⁵ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais) 13 str. 2 d. 1, 2 p.

¹⁶ LR Vyriausybės 2006-11-15 nutarimu Nr. 1132 (2021-02-03 nutarimo Nr. 66 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinta Socialinių paslaugų planavimo metodika.

¹⁷ LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais) 13 str. 2 d. 1, 2 p.

¹⁸ KMS tarybos 2003-07-24 sprendimu Nr. 1-243 (2023-05-25 sprendimo Nr. T2-100 redakcija) patvirtinto KMS strateginio planavimo tvarkos aprašo 7 p.

¹⁹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-04-12 įsakymas Nr. A1-104 „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

Duomenų apie savivaldybėje gyvenančius suaugusius asmenis su negalia ir senyvo amžiaus asmenis kaupimas ir jiems reikalingos pagalbos poreikio vertinimas yra svarbus planuojant socialines paslaugas. Duomenų apie asmenis su negalia ir senyvo amžiaus asmenis rinkimas, disponavimas jais analizuotas LR Valstybės kontrolės ataskaitose²⁰, kuriose nurodyta, kad savivaldybės, siekdamos tinkamai įvertinti socialinių paslaugų mastą ir užtikrinti, kad jų teritorijoje gyvenantiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims būtų suteiktos socialinės paslaugos, turi disponuoti duomenimis apie visus šiuos asmenis.

Klaipėdos miesto savivaldybės administracija (toliau – KMSA) renka ir kaupia duomenis apie savivaldybėje gyvenančius senyvo amžiaus asmenis²¹, o duomenis apie savivaldybėje gyvenančius suaugusius asmenis su negalia gauna iš Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos²². Tačiau KMSA senyvo amžiaus registre nurodyti tik apie 7 proc. visų savivaldybėje gyvenančių senyvo amžiaus asmenų²³, o iš Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gaunami tik praėjusių metų statistiniai duomenys, t. y. savivaldybė nekaupia šių asmenų duomenų apie asmenų amžių, negalios, savarankiškumo lygį, pagalbos poreikius ir kt. ir neatlieka vertinimo dėl jiems reikalingos pagalbos.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2024-01-01 įsigalios LR Neįgalųjų socialinės integracijos įstatymo Nr. I-2044 pakeitimo įstatymas²⁴, kuriame numatyta savivaldybių institucijoms ir įstaigoms vertinti asmens socialinių paslaugų, kompleksiskai teikiamos pagalbos, asmeninės pagalbos teikimo poreikį, rekomendacija dėl duomenų apie savivaldybėje gyvenančius suaugusius asmenis su negalia kaupimo ir vertinimo neteikiama.

KMSA socialinių paslaugų planus rengia vadovaujantis LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinta socialinių paslaugų plano forma ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijais²⁵. Atlikus KMS tarybos patvirtintų Socialinių paslaugų 2022 m., 2023 m. planų atitikties vertinimą socialinių paslaugų plano formoje nurodytiems kriterijams, reikšmingų trūkumų nenustatyta, tačiau rengiami planai tobulintini. Audito metu nustatyta, kad ne visuose punktuose nurodyta aiški ir išsami informacija: pateikti ne visi reikalingi rodikliai ir nėra palyginimo su LR vidutiniais jų dydžiais, t. y. socialinių paslaugų poreikis planuojamas remiantis statistiniais duomenimis, nerenkama informacija iš kitų šaltinių; nenurodytos prioritetinės žmonių socialinės grupės, prioritetinės socialinių paslaugų rūšys ar prioritetiniai socialinių paslaugų organizavimo metodai ir priemonės; nėra pateikti argumentai dėl normatyvų neatitikimo ir nenurodomos priežastys bei priemonės nurodytoms galimybėms ateityje užtikrinti; nurodytos numatomų plėtoti socialinių paslaugų rūšys, tačiau nepateiktas numatomo plėtojimo mastas; nėra pateikti vardai, pavardės bei pareigų pavadinimai asmenų, kurie rengė ir dalyvavo rengiant planus.

²⁰ LR Valstybės kontrolės 2020-09-07 valstybinio audito ataskaita Nr. VAE-9 „Asmenų su negalia socialinė integracija“, 2021-09-15 vertinimo ataskaita Nr. VRE-3 „Slaugos ir socialinės paslaugos senyvo amžiaus asmenims“.

²¹ KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-08-04 ir 2023-08-24 el. paštu pateiktas KMS senyvo amžiaus asmenų registras ir paaiškinimai.

²² KMSA Socialinės paramos skyriaus 2022-12-28 raštas Nr. (23.16E)-SP13-15779 „Dėl informacijos“, KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-09-19 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

²³ KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-08-04 el. paštu pateiktas paaiškinimas, KMS tarybos 2023-03-23 sprendimu Nr. T2-31 patvirtinto KMS socialinių paslaugų 2023 metų plano 4.2 p.

²⁴ LR Asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, 1991-11-28 Nr. I-2044 (2022-12-20 įstatymo Nr. XIV-1722 nauja redakcija nuo 2024-01-01), 16 str.

²⁵ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-04-12 įsakymas Nr. A1-104 „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

KMS tarybos patvirtintame KMS strateginio planavimo tvarkos apraše numatytas reikalavimas, kad savivaldybėje rengiami planavimo dokumentai turi būti suderinti su KMS strateginio plėtros plano nuostatomis²⁶. Audito metu buvo analizuojama, ar KMS planavimo dokumentai dera tarpusavyje, t. y. ar jais siekiama tų pačių tikslų ilgalaikės socialinės globos srityje. Išanalizavus KMS 2021-2030 m. strateginiame plėtros plane²⁷, KMS 2022-2024 m. strateginiame veiklos plane²⁸, KMS 2023-2025 m. strateginiame veiklos plane²⁹, KMS 2022 m.³⁰, 2023 m.³¹ socialinių paslaugų planuose nurodytus tikslus, siektinus rodiklius ilgalaikės socialinės globos srityje nustatyta, kad KMS planavimo dokumentai yra suderinti, juose nurodyti tapatūs siejami tikslai – mažinti socialinę atskirtį, teikti visuomenės poreikius atitinkančias socialines paslaugas, plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą ir rodikliai – vidutinė laukimo ilgalaikės socialinės globos eilėje trukmė.

1.2. Nesudarytos pakankamos sąlygos tinkamam ilgalaikės socialinės globos organizavimui

Audito metu laikėmės nuostatos, kad KMS taryba ir KMSA sudarė pakankamas sąlygas ilgalaikės socialinės globos organizavimui savivaldybėje, jei KMS patvirtinta ilgalaikės socialinės globos organizavimo tvarka, sutarčių ir kt. formos atitiko LR Socialinių paslaugų įstatymo, Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos³² bei Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo³³ nuostatas, buvo paskirti darbuotojai, kuriems nustatytos funkcijos, pareigos ir atsakomybė organizuojant ilgalaikę socialinę globą³⁴, vadovaujantis LR Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu nustatytos kontrolės procedūros, užtikrinančios, kad ilgalaikės socialinės globos paslauga būtų skiriama tinkamai ir laiku, savivaldybėje sudarytos sąlygos ilgalaikės socialinės globos paslaugą teikti kuo arčiau gyvenamosios vietos kaip reikalaujama LR Socialinių paslaugų įstatyme³⁵, o sutartys dėl ilgalaikės socialinės globos teikimo sudarytos su įstaigomis, turinčiomis nustatyta tvarka išduotą licenciją teikti šią paslaugą³⁶.

LR Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. nustatyti aiškumo ir sistemiškumo teisėkūros principai, reiškiantys, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas ir kad teisės normos turi derėti tarpusavyje: žemesnės teisinės galios teisės aktai neprieštarautų aukštesnės teisinės galios teisės aktams. KMSA direktorius patvirtino siuntimo į socialinės globos įstaigą³⁷, ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo sutarties³⁸, asmens

²⁶ KMS tarybos 2003-07-24 sprendimu Nr. 1-243 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas KMS strateginio planavimo tvarkos aprašo 7 p.

²⁷ KMS tarybos 2021-05-27 sprendimu Nr. T2-135 patvirtintas KMS 2021–2030 metų strateginis plėtros planas.

²⁸ KMS tarybos 2022-02-17 sprendimu Nr. T2-36 patvirtintas KMS 2022–2024 metų strateginis veiklos planas.

²⁹ KMS tarybos 2023-01-26 sprendimu Nr. T2-14 patvirtintas KMS 2023-2025 metų strateginis veiklos planas.

³⁰ KMS tarybos 2022-04-28 sprendimu Nr. T2-86 patvirtintas KMS socialinių paslaugų 2022 metų planas.

³¹ KMS tarybos 2023-03-23 sprendimu Nr. T2-31 patvirtintas KMS socialinių paslaugų 2023 metų planas.

³² LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodika.

³³ LR Vyriausybės 2006-06-14 nutarimu Nr. 583 patvirtintas Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas.

³⁴ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 6 d., LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-26 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 18 p., LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos 3 p., KMS tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. 353 patvirtinto Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašo 3, 4, 7, 8, 9, 11, 14, 24, 29 p.

³⁵ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 4 str. 4 p.

³⁶ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 19 str. 2 d.

³⁷ KMSA direktoriaus 2010-09-09 įsakymas Nr. AD1-1594.

³⁸ KMSA direktoriaus 2020-10-07 įsakymas Nr. AD1-1090.

(šeimos) finansinių galimybių mokėti už trumpalaikę/ilgalaikę socialinę globą vertinimo formas³⁹, atitinkančias teisės aktų reikalavimus. Tačiau išanalizavus KMS tarybos patvirtintą Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašą⁴⁰ (toliau – KMS aprašas), nustatyta, kad jis neatitinka LR Vyriausybės patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo⁴¹ ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo⁴² reikalavimų, kadangi:

- KMS aprašo 4 p. nustatytas 30 kalendorinių dienų terminas, per kurį turi būti nustatytas socialinės globos poreikis neatitinka LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše nurodyto 20 kalendorinių dienų termino. Pažymėtina, kad LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše⁴³ nustatyta, kad savivaldybės institucijos nustatyta tvarka, asmens ilgalaikės socialinės globos poreikio nustatymo terminas gali būti pratęsiamas iki 30 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos, socialiniam darbuotojui, nustatančiam asmens socialinės globos poreikį, raštu nurodžius priežastis, dėl kurių šį terminą reikia pratęsti, taip pat asmens vardą, pavardę, gimimo datą, tačiau KMS tvarkos apraše ši galimybė nenumatyta.
- KMS aprašo 7 p. nurodytas 30 kalendorinių dienų sprendimo dėl ilgalaikės socialinės globos asmeniui skyrimo, sustabdymo ir nutraukimo priėmimo laikotarpis neatitinka LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše⁴⁴ nurodyto 20 kalendorinių dienų laikotarpio, per kurį turi būti skiriama ilgalaikė socialinė globa.
- KMS aprašo 8 p. nustatytas terminas 5 darbo dienos, per kurį sprendimo skirti ar neskirti asmeniui trumpalaikę ar ilgalaikę socialinę globą kopija įteikiama (išsiunčiama) asmeniui neatitinka LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 56 p. reikalavimo sprendimo dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo kopiją per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos pateikti (išsiųsti) asmeniui.
- KMS aprašo 17 p. nustatytas 1 mėnesio laikotarpis, per kurį socialines globos paslaugas gaunantis asmuo, privalo pranešti globos namams apie jo pajamų, turto pokyčius nuo jų pasikeitimo datos, neatitinka LR Vyriausybės patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo 66 p. reikalavimo socialines paslaugas gaunančiam asmeniui ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo įvykusių asmens pajamų ir turto pokyčių dienos pranešti savivaldybei apie asmens (šeimos) pajamų, asmens turto pokyčius per paslaugų gavimo laiką. Be to,

³⁹ KMSA direktoriaus 2015-01-21 įsakymas Nr. AD1-173 (2020-09-28 įsakymo Nr. AD1-1047 redakcija).

⁴⁰ KMS tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. 353 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašas.

⁴¹ LR Vyriausybės 2006-04-14 nutarimu Nr. 583 (2017-12-20 nutarimo Nr. 1115 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašas.

⁴² LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas.

⁴³ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 35 p.

⁴⁴ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 52.2. p.p

Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo 66 p. numato šią pareigą ne tik asmeniui, kuris gauna socialines paslaugas, bet ir globėjui, vienam iš suaugusių šeimos narių.

- KMS aprašo 14 p. nustatyta finansines galimybes vertinti tuo pačiu metu, kuriuo nustatomas asmens socialinių paslaugų poreikis. Tačiau tai neatitinka LR Vyriausybės patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo 55 p. nustatyto procedūrų eiliškumo finansines galimybes vertinti nustačius asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikį.

KMS aprašo 28 p. nurodyta, kad BĮ Klaipėdos miesto globos namai su asmeniu (rūpintoju, globėju, įgaliotu asmeniu, vienu iš vaiko tėvu), kuriam bus teikiama ilgalaikė socialinė globa, sudaro sutartį (forma tvirtinama šios įstaigos direktoriaus įsakymu), kurioje nustatomos paslaugos teikimo sąlygos, konkretus asmens apmokėjimo už paslaugą dydis pinigine išraiška, mokėjimo tvarka, finansinių galimybių vertinimo iš naujo dėl asmens pajamų ir turto pokyčių, įvykusių per šių paslaugų gavimo laiką, sąlygos, šalių teisės, pareigos ir kitos paslaugų teikimo ir nutraukimo sąlygos. Sutartyje privaloma nurodyti informacija nustatyta taip pat ir LR Vyriausybės patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos apraše⁴⁵, tai mokėjimo už socialines paslaugas tvarka, savivaldybės apskaičiuoto asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas dydžio keitimo atvejai ir informacijos apie savivaldybės apskaičiuotą asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas dydį (pinigine išraiška) pateikimo socialines paslaugas gaunančiam asmeniui ar jo globėjui (rūpintojui), kitam teisėtam asmens atstovui tvarka.

Peržiūrėjus BĮ Klaipėdos miesto globos namai patvirtintą sutarties formą⁴⁶, nustatyta, kad sutarties 4.2.6. p. p. nustatytas 1 mėnesio laikotarpis, per kurį asmuo, privalo pranešti globos įstaigos administracijai apie savo turto ar pajamų pokyčius neatitinka LR Vyriausybės patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo 66 p. reikalavimo socialines paslaugas gaunančiam asmeniui (vienam iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjui (rūpintojai) pagal sutartyje numatytas sąlygas ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo įvykusių asmens pajamų ir turto pokyčių dienos pranešti savivaldybei apie asmens (šeimos) pajamų, asmens turto pokyčius per šių paslaugų gavimo laiką. Be to, Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo 66 p. numato šią pareigą ne tik asmeniui, kuris gauna socialines paslaugas, bet ir globėjui, vienam iš suaugusių šeimos narių. Taip pat sutarties 4.1.1. p.p. nurodytas KMSA Socialinių reikalų departamentas, kurio nėra KMS tarybos 2019-11-28 sprendimu Nr. T2-333 patvirtintoje KMSA struktūroje⁴⁷.

Savivaldybės institucijos nustatyta tvarka turi būti paskiriami už asmens socialinių paslaugų⁴⁸ ir socialinės globos⁴⁹ poreikius atsakingi socialiniai darbuotojai (žr. 1 paveikslą). LR Socialinių paslaugų įstatyme nustatyti socialinio darbuotojo kvalifikaciniai reikalavimai⁵⁰.

⁴⁵ LR Vyriausybės 2006-04-14 nutarimu Nr. 583 (2017-12-20 nutarimo Nr. 1115 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo 8 p.

⁴⁶ BĮ Klaipėdos miesto globos namai direktoriaus 2018-11-19 įsakymu Nr. V-62 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinta ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo sutarties forma.

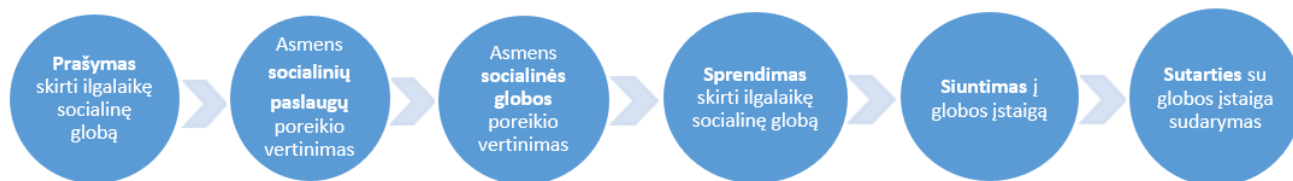
⁴⁷ KMS tarybos 2019-11-28 sprendimas Nr. T2-333 „Dėl KMSA struktūros patvirtinimo“.

⁴⁸ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 6 d., LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 18 p.,

⁴⁹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos 3 p.

⁵⁰ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 20 str. 6 d. Dirbti socialiniu darbuotoju turi teisę: asmuo, įgijęs socialinio darbo kvalifikaciją (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį arba baigęs socialinio darbo studijų krypties programą ir įgijęs socialinių mokslų kvalifikaciją (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį, arba asmuo, iki 2014 m. gruodžio 31 d. įgijęs kitą kvalifikaciją (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ir socialinio darbuotojo kvalifikaciją ar baigęs socialinio darbo studijų programą,

1 paveikslas. Ilgalaikės socialinės globos skyrimo procesas

Šaltinis - LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas.

Asmenys, nustatantys socialinės globos poreikį, nurodyti KMS tarybos patvirtintame Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos apraše⁵¹, tai KMSA Socialinės paramos skyriaus specialistai. Tačiau KMS nėra paskirto už socialinių paslaugų poreikio vertinimus atsakingo asmens, pagal kurio vertinimus būtų galima nustatyti asmens socialinės globos poreikį.

KMS asmens socialinės globos poreikį audituojamu laikotarpiu nustatė 3 KMSA Socialinės paramos skyriaus vyr. specialistai, kurie vadovaujantis LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintos Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos 3 p., turi atitikti socialiniams darbuotojams keliamus reikalavimus. Peržiūrėjus KMSA Socialinės paramos skyriaus pateiktus dokumentus apie šių asmenų specializaciją, nustatyta, kad 1 vyr. specialistas neatitinka LR Socialinių paslaugų įstatyme nustatytiems socialinio darbuotojo kvalifikaciniais reikalavimams. Šis darbuotojas audituojamu laikotarpiu 41 asmeniui vertino socialinės globos poreikį⁵².

Audito metu, aptarus situaciją su KMSA Socialinės paramos skyriumi, buvo paskirtas darbuotojas⁵³, atsakingas už asmens socialinių paslaugų poreikio vertinimus, atitinkantis LR Socialinių paslaugų įstatyme nustatytus socialinio darbuotojo kvalifikacinius reikalavimus.

Vadovaujantis LR Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu, siekiant viešajam juridiniam asmeniui strateginiuose planavimo dokumentuose numatytų tikslų, turi būti nustatomi ir analizuojami rizikos veiksniai ir kuriama vidaus kontrolė, kurios tikslas – padėti užtikrinti, kad viešasis juridinis asmuo laikytųsi teisės aktų, reglamentuojančių viešojo juridinio asmens veiklą, reikalavimų⁵⁴. Viešojo juridinio

ar socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka baigęs socialinio darbuotojo praktinei veiklai pasirengti skirtus mokymus, arba asmuo, įgijęs socialinės pedagogikos kvalifikaciją (profesinio bakalauro, bakalauro, magistro) laipsnį ar socialinio pedagogo kvalifikaciją, jeigu jis dirba su vaikais ir (arba) šeimomis.

⁵¹ KMS tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. 353 patvirtintame Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašo 4 p.

⁵² 1 atvejis, kai darbuotojas vertinimą atliko vienas: 2022-11-07 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas Nr. SP35-87; 40 atvejų, kai darbuotojas vertinimus atliko kartu su kitu skyriaus darbuotoju, atitinkančiu LR Socialinių paslaugų įstatyme nustatytus socialinio darbuotojo kvalifikacinius reikalavimus: Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimai: 2022-06-01 Nr. SP35-42; 2022-06-07 Nr. SP35-46, 2022-06-21 Nr. SP35-49; 2022-06-30 Nr. SP35-52; 2022-06-30 Nr. SP35-53; 2022-07-08 Nr. SP35-5; 2022-07-19 Nr. SP35-57; 2022-07-26 Nr. SP35-59; 2022-09-05 Nr. SP35-69; 2022-09-12 Nr. SP35-72; 2022-09-12 Nr. SP35-71; 2022-09-12 Nr. SP35-73; 2022-09-20 Nr. SP35-77; 2022-09-16 Nr. SP35-76; 2022-09-22 Nr. SP35-78; 2022-09-22 Nr. SP35-79; 2022-09-26 Nr. SP35-80; 2022-09-27 Nr. SP35-81; 2022-10-20 Nr. SP35-83; 2022-10-24 Nr. SP35-75;; 2022-11-21 SP35-91; 2022-12-05 Nr. SP35-93; 2022-12-02 Nr. SP35-92; 2022-12-07 Nr. SP35-94; 2022-12-27 Nr. SP35-96; 2023-01-17 Nr. SP35-3; 2023-02-10 Nr. SP35-5; 2023-02-15 Nr. SP35-6; 2023-02-20 Nr. SP35-9; 2023-02-17 Nr. SP35-8; 2023-03-13 Nr. SP35-13; 2023-03-10 Nr. SP35-12; 2023-03-16 Nr. SP35-14; 2023-03-21 Nr. SP35-16; 2023-03-27 Nr. SP35-17; 2023-03-31 SP35-18; 2023-05-11 Nr. SP35-23; 2023-05-18 Nr. SP35-24; 2023-05-31 Nr. SP35-26; 2023-06-01 Nr. SP35-27.

⁵³ KMS mero 2023-08-23 potvarkis Nr. M-442.

⁵⁴ LR Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas, 2002-12-10 Nr. IX-1253 (2019-07-26 įstatymo Nr. XIII-2312 redakcija su vėlesniais pakeitimais), 4 str. 1 d. 1 p.

asmens vadovas, veikdamas vidaus kontrolės srityje, užtikrina vidaus kontrolės sukūrimą, jos įgyvendinimą ir tobulinimą⁵⁵.

Kontrolės procedūros, užtikrinančios, kad ilgalaikė socialinė globa būtų skiriama tinkamai ir laiku, nustatytos KMS tarybos patvirtintame Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos apraše⁵⁶, kuriame KMSA Socialinės paramos skyriaus specialistui pavesta tikrinti duomenų bazes dėl asmens deklaruotos gyvenamosios vietos, gaunamų pajamų, turimo nekilnojamojo turto. Kontrolės procedūros taip pat nustatytos KMSA direktoriaus patvirtintuose darbuotojų pareigybių aprašymuose⁵⁷, kuriuose darbuotojams nustatyta funkcija prižiūrėti, kaip vykdomi paslaugas reglamentuojantys tvarkų aprašai. Be to, siekiant, kad ilgalaikė socialinė globa KMS būtų skiriama tinkamai ir laiku kontrolės procedūras vykdo KMSA Socialinės paramos skyriaus Socialinių paslaugų poskyrio vedėja vizuodama rengiamų dokumentų (sprendimų, siuntimų, sutarčių) projektus⁵⁸.

Pagal LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintą Socialinį paslaugų katalogą⁵⁹, ilgalaikė socialinė globa senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia gali būti teikiama stacionariose globos įstaigose arba grupinio gyvenimo namuose bendruomenėje. Vadovaujantis LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 31 p., nustatant asmens socialinės globos poreikį, prioritetą turi būti teikiamas alternatyvioms institucinei ilgalaikiai socialinei globai paslaugoms – trumpalaikiai socialinei globai, dienos socialinei globai asmens namuose, dienos centre, ilgalaikiai (trumpalaikiai) socialinei globai grupiniuose gyvenimo namuose. Grupinio gyvenimo namai yra svarbi priemonė siekiant neįgaliesiems užtikrinti lygias galimybes gyventi bendruomenėje, skatinti savarankiškumą ir įsitraukti į bendruomenės gyvenimą, tačiau Klaipėdos mieste dėl nepakankamai išvystytos socialinių paslaugų infrastruktūros nėra teikiama ši paslauga. KMS gyventojai šią paslaugą gali gauti tik kitų savivaldybių teritorijose esančiuose grupinio gyvenimo namuose.

Klaipėdos mieste ilgalaikę socialinę globą teikia tik viena KMS BĮ Klaipėdos miesto globos namai, kurioje yra 82 socialinės globos vietos, ir 4 privačios įstaigos, kuriose audituojamu laikotarpiu buvo 137 socialinės globos vietos. Atsižvelgiant į tai, kad per 2022 m. ilgalaikė socialinė globa suteikta 664 asmenims, o KMS yra tik 219 vietų socialinei globai teikti, nėra užtikrinama, kad visi norintys gauti ilgalaikę socialinę globą Klaipėdos mieste, ją gautų.

KMS 2022–2024, 2023–2025 m. strateginiuose veiklos planuose⁶⁰ numatyta plėtoti socialinių paslaugų infrastruktūrą vykdant senyvo amžiaus asmenų globos paslaugų plėtrą rekonstruojant pastatą Melnragės gyvenamajame rajone, Aušros g. 41 ir jame įrengti 80 vietų senyvo amžiaus asmenų globos namus. Taip pat planuojamas grupinio gyvenimo namų steigimas. Projektu numatoma apgyvendinti 10 neįgalių jaunuolių, išeinančių iš vaikų globos namų, bendruomenėje įprastoje aplinkoje, užtikrinant neįgaliųjų lygias teises ir galimybes visuomenėje, nediskriminuojant dėl neįgalumo. Pagal KMS 2023–2025 m. strateginį veiklos planą, senyvo amžiaus globos namų, adresu Aušros g. 41, techninį projektą

⁵⁵ Ten pat, 7 str. 2 d. 1 p.

⁵⁶ KMS tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. 353 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašo 5 p.

⁵⁷ KMSA direktoriaus 2020-07-01 įsakymas Nr. PAD-92, 2022-03-24 įsakymas Nr. PAD-28.

⁵⁸ KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-08-14 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

⁵⁹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-93 patvirtintas „Socialinių paslaugų katalogas“, 15.4 p. p., 20 p.

⁶⁰ KMS tarybos 2022-02-17 sprendimas Nr. T2-36, KMS tarybos 2023-01-26 sprendimas Nr. T2-14.

planuojama parengti 2023 m., 2023–2025 m. numatoma vykdyti rangos darbus. Grupinio gyvenimo namų techninį projektą planuojama pradėti rengti 2023 m., 2024–2025 m. vykdyti rangos darbus.

Atsižvelgiant į vis didėjantį socialinių paslaugų poreikį ir tai, kad per 2022 m. ilgalaikę socialinę globą suteikta 664 asmenims, įgyvendinus šiuos du projektus, Tarnybos nuomone, ilgalaikės socialinės globos prieinamumas Klaipėdos mieste vis tiek nebus užtikrintas.

Įstaigos, su kuriomis KMSA sudaro sutartis dėl ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo, audituojamu laikotarpiu turėjo nustatyta tvarka išduotą(-as) licenciją (-as) teikti ilgalaikės socialinės globos paslaugas suaugusiems asmenims su negalia ir/ar senyvo amžiaus žmonėms, išskyrus vieną privačią įstaigą⁶¹ kurios licencija buvo sustabdyta nuo 2022-07-25 iki 2023-02-03, tačiau šiuo laikotarpiu KMSA nebuvo priimti sprendimai skirti socialinę globą šioje įstaigoje bei nebuvo išrašyti siuntimai į įstaigą ilgalaikiai socialinei globai gauti.

1.3. Neužtikrinamas privalomos, tikslios ir aiškos informacijos apie ilgalaikę socialinę globą prieinamumas

Socialinių paslaugų įstatymas⁶² savivaldybėms numato pareigą gyventojus informuoti apie jos teritorijoje teikiamas socialines paslaugas. Asmenys, norėdami pasinaudoti galimybe gauti socialinę paslaugą, turi turėti visą reikalingą informaciją: prašymo pateikimo būdus, informaciją apie reikalingus dokumentus, paslaugos kainą, paslaugos teikimo vietas. Pateikus netikslią, ne visą, klaidingą informaciją ar ją pateikus neaiškiai, sumažėja paslaugos prieinamumas: paslaugos gali negauti asmenys, kuriems ji reikalinga.

Audito metu laikėmės nuostatos, kad KMS yra užtikrinamas informacijos apie ilgalaikę socialinę globą prieinamumas, jei KMS teikiama informacija apie šią paslaugą interneto puslapyje, socialines bei sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų informaciniuose stenduose, vietos spaudoje, KMS interneto puslapyje pavišinta LR Socialinių paslaugų įstatyme⁶³, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše⁶⁴, LR Vyriausybės patvirtintoje Socialinių paslaugų planavimo metodikoje⁶⁵ nurodyta privaloma skelbti informacija bei mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą apskaičiavimo tvarka, laukiančiųjų ilgalaikės socialinės globos eilė.

KMS informacija apie ilgalaikę socialinę globą suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims pateikiama tik KMS interneto puslapyje⁶⁶. Informaciją pateikiant tik interneto puslapyje, gali būti neužtikrintas jos pasiekiamumas, kadangi ne visi asmenys naudojami internetu. Atsižvelgiant į tai, kad ilgalaikę socialinę globą skiriama suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims, informacija apie paslaugą galėtų būti pateikiama ir kitais būdais: vietos spaudoje, socialines paslaugas teikiančių įstaigų stenduose, sveikatos priežiūros įstaigų stenduose.

⁶¹ UAB „P. S. N.“.

⁶² LR Socialinių paslaugų įstatymas, 2006-01-19 Nr. X-493 (su vėlesniais pakeitimais), 13 str. 7 d.

⁶³ Ten pat.

⁶⁴ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 6 d., LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 78 p.

⁶⁵ LR Vyriausybės 2006-11-15 nutarimu Nr. 1132 (2021-02-03 nutarimo Nr. 66 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Socialinių paslaugų planavimo metodikos 34 p.

⁶⁶ KMS Socialinės paramos skyriaus 2023-06-01 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

Reikalavimai savivaldybėms dėl viešinamos informacijos apie socialines paslaugas nustatyti LR Socialinių paslaugų įstatyme⁶⁷, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše⁶⁸, LR Vyriausybės patvirtintoje Socialinių paslaugų planavimo metodikoje⁶⁹. Ilgalaikės socialinės globos paslauga skirta suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims, todėl informacija turi būti pateikiama aiškiai ir suprantamai, kad kiekvienas besidomintis paslauga gautų teisingą, tikslią ir aiškią informaciją.

Atlikus pateiktos informacijos apie ilgalaikę socialinę globą KMS interneto puslapyje analizę, nustatyta, kad jame pateikta informacija apie KMS teritorijoje veikiančias ilgalaikės socialinės globos įstaigas, paslaugos kainą, numatytą (planinį) vietų skaičių, turimą licenciją, jos išdavimą, sustabdymą ir (ar) panaikinimą, ilgalaikės socialinės globos organizavimą savivaldybėje reglamentuojančius teisės aktus, tačiau KMS interneto puslapyje paskelbta netiksli ir ne visa privaloma skelbti informacija apie savivaldybėje teikiamą ilgalaikės socialinės globos paslaugą, kadangi:

- Nepateikta informacija apie savivaldybės teritorijoje veikiančiose ilgalaikės socialinės globos įstaigose teikiamas socialines paslaugas, nepateiktas teikiamų paslaugų sąrašas, kaip to reikalauja LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 78 p. ir LR Socialinių paslaugų įstatymo 13 str. 7 d. Be to, paslaugą reglamentuojančių teisės aktų sąrašė pateiktas nebegaliojantis teisės aktas.
- KMS interneto puslapyje nurodytos ilgalaikės socialinės globos kainos įstaigose, kurios mėnesinis dydis yra nuo 1070 Eur iki 1689 Eur⁷⁰, tačiau nenurodyta mokėjimo už paslaugą apskaičiavimo tvarka, t. y. nenurodyta, kad skirtumas tarp ilgalaikės socialinės globos kainos ir asmeniui apskaičiuoto mokėjimo už socialines paslaugas dengiamas iš savivaldybės biudžeto arba valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams. LR Vyriausybės patvirtintame Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos apraše⁷¹ nurodyta, kad asmens (šeimos narių) finansinės galimybės mokėti už socialines paslaugas negali turėti įtakos asmens (šeimos) galimybėms gauti socialines paslaugas, kurių poreikis asmeniui (šeimai) nustatytas. KMS interneto puslapyje nenurodžius mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą apskaičiavimo tvarkos, gali būti apribotas šios paslaugos prieinamumas.
- KMS interneto puslapyje pateikta informacija apie įstaigas, teikiančias ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugas Klaipėdos miesto gyventojams. Pateiktame dokumente nurodytos socialinės globos įstaigos, su kuriomis KMSA Socialinės paramos skyrius sudaro ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo sutartis, viso 53 Klaipėdos miesto ir kitų savivaldybių teritorijose esančios įstaigos, tačiau nenurodyta galimybė gauti ilgalaikę socialinę globą sąrašė nenurodytose socialinės globos įstaigose. Asmens teisė pasirinkti norimą socialinės globos įstaigą nurodyta LR Socialinės apsaugos ir

⁶⁷ KMS Socialinės paramos skyriaus 2023-06-01 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

⁶⁸ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 6 d., LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 78 p.

⁶⁹ LR Vyriausybės 2006-11-15 nutarimu Nr. 1132 (2021-02-03 nutarimo Nr. 66 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Socialinių paslaugų planavimo metodikos 34 p.

⁷⁰ KMS interneto puslapyje pateikta informacija apie ilgalaikės socialinės globos kainas Eur/mėn. (2023-07-31 duomenys).

⁷¹ LR Vyriausybės 2006-04-14 nutarimu Nr. 583 (2017-12-20 nutarimo Nr. 1115 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo 48 p.

darbo ministro patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 60 p. KMS interneto puslapyje nurodžius tik 53 įstaigas, su kuriomis KMSA sudaro ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo sutartis ir nenurodžius galimybės pasirinkti norimą globos įstaigą kitose savivaldybėse, gali būti apribojama asmens teisė ilgalaikę socialinę globą gauti kitose, sąraše nenurodytose, socialinės globos įstaigose.

- LR Vyriausybės patvirtintoje Socialinių paslaugų planavimo metodikoje⁷² rekomenduojama kiekvienai savivaldybei savo interneto puslapyje turėti atskirą skyrį apie savivaldybės organizuojamas socialines paslaugas, kuriame būtų nurodyta paslaugų gavimo tvarka, sąlygos bei mokėjimo už socialines paslaugas tvarka, tačiau KMS interneto puslapyje pateikta tik paslaugos teikimui būtinų veiksmų schema, detalesnio aprašymo nepateikta, o paslaugų gavimo tvarka, sąlygos bei mokėjimo už socialines paslaugas tvarka nurodytos tik paslaugą reglamentuojančių teisės aktų sąraše pateiktuose dokumentuose.

Analizuojant kitų savivaldybių interneto puslapiuose pateiktą informaciją apie ilgalaikę socialinę globą, nustatyti gerosios praktikos pavyzdžiai:

Vilniaus miesto savivaldybė

Interneto puslapyje pateikiama informacija apie mokėjimo už ilgalaikę socialinę globą suaugusiam asmeniui dydžio apskaičiavimą, informacija apie įstaigas, teikiančias ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas Vilniaus miesto gyventojams. Informacija pateikiama lentelės forma, kurioje nurodoma: įstaigos pavadinimas, atstumas nuo įstaigos iki Vilniaus miesto, planinis vietų skaičius, laisvos vietos, Vilniaus miesto gyventojų laukiančiųjų eilėje skaičius, paslaugų kaina. Šiame puslapyje asmenys gali patikrinti savo vietą laukiančiųjų eilėje. Taip pat pateikiama informacija apie asmenis, padedančius parengti dokumentus dėl ilgalaikės socialinės globos, prašymo pateikimo būdai, asmenys, galintys kreiptis dėl paslaugos skyrimo, skyrių adresai.

Vilniaus rajono savivaldybė

Interneto puslapyje pateikiama informacija apie įstaigas, teikiančias socialines paslaugas, tame tarpe ir ilgalaikę socialinę globą. Informacija pateikta lentelės forma, kurioje nurodytas įstaigos pavadinimas, atstumas nuo Vilniaus miesto kilometrais, teikiamos paslaugos, planinis vietų skaičius, Vilniaus rajono gyventojų, laukiančiųjų eilėje, skaičius, paslaugos kaina.

Šiaulių rajono savivaldybė

Interneto puslapyje pateikiamas įstaigų, teikiančių ilgalaikę socialinę globą, sąrašas, mokėjimo už paslaugą nustatymo tvarka, nurodyta, kad skirtumas tarp socialinės globos kainos ir asmens mokėjimo už socialines paslaugas dengiamas iš savivaldybės biudžeto arba valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams. Nurodytas adresas, kuriuo asmenys gali teikti prašymus dėl paslaugos skyrimo.

Atsižvelgiant į kitų savivaldybių gerosios praktikos pavyzdžius ir siekiant užtikrinti didesnę ilgalaikės socialinės globos prieinamumą, tikslinga KMS interneto puslapyje nurodyti informaciją apie prašymo pateikimo būdus, KMSA Socialinės paramos skyriaus adresą, asmenis, kurie gali teikti prašymą skirti ilgalaikę socialinę globą, mokėjimo už paslaugą apskaičiavimo tvarką, informaciją apie asmens vietą laukiančiųjų ilgalaikės socialinės globos BĮ Klaipėdos miesto globos namai eilėje.

KMSA Socialinės paramos skyrius audituojamu laikotarpiu vykdė projektą „Paslaugų organizavimo ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas savivaldybėse“, kuriuo buvo siekiama pagerinti KMS teikiamos

⁷² LR Vyriausybės 2006-11-15 nutarimu Nr. 1132 (2021-02-03 nutarimo Nr. 66 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Socialinių paslaugų planavimo metodikos 34 p.

socialinės paramos ir asmenų aptarnavimo kokybę. Projekto metu buvo įdiegti inovatyvūs klientų aptarnavimo metodai: klientų konsultavimo telefonu ir internetu sistemos, žinių bazė ir skambučių centro paslaugos.

Audito metu KMSA pateiktos rekomendacijos dėl informacijos viešinimo KMS interneto puslapyje: pavišinti privalomą skelbti informaciją apie savivaldybės teritorijoje veikiančiose socialinių paslaugų įstaigose teikiančiose ilgalaikę socialinę globą teikiamas socialines paslaugas, pateikiant teikiamų paslaugų sąrašus; paskelbti galiojančius ilgalaikės socialinės globos paslaugą reglamentuojančius teisės aktus; patikslinti pateiktą informaciją apie įstaigas, su kuriomis KMSA Socialinės paramos skyrius sudaro ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo sutartis, nurodant galimybę gauti ilgalaikę socialinę globą sąraše nenurodytose socialinės globos įstaigose; vadovaujantis gerosios praktikos pavyzdžiais – pateikti informaciją apie prašymo dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo pateikimo būdus, KMSA Socialinės paramos skyriaus adresą, nurodyti asmenis, kurie gali teikti prašymą skirti ilgalaikę socialinę globą, pateikti mokėjimo už paslaugą apskaičiavimo tvarką, taip pat laukiančiųjų asmenų eilę į BĮ Klaipėdos miesto globos namai. Rekomendacijos įgyvendintos audito metu.

2. NE VISAIS ATVEJ AIS TINKAMAI IR LAIKU UŽTIKRINAMA, KAD ILGALAIKĘ SOCIALINĘ GLOBĄ GAUTŲ VISI, KURIEMS JOS REIKIA

Audito metu analizavome, ar KMS disponuoja duomenimis apie suaugusius asmenis su negalia ir senyvo amžiaus asmenis, taip pat vertinome, ar ilgalaikę socialinę globą skiriama tinkamai ir laiku vadovaujantis LR ir KMS teisės aktų reikalavimais⁷³, o laukiančiųjų ilgalaikės socialinės globos eilę sudaryta vadovaujantis LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo⁷⁴ ir KMS tarybos patvirtinto Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašo⁷⁵ nuostatomis.

2.1. KMS nekaupiami ir neanalizuojami duomenys apie suaugusius asmenis su negalia

Duomenų apie suaugusius asmenis su negalia ir senyvo amžiaus asmenis rinkimas ir jų vertinimas svarbus ne tik planuojant socialines paslaugas. Savivaldybei svarbu disponuoti duomenimis apie šiuos asmenis, kad galėtų laiku pasirūpinti jiems reikalinga pagalba. Valstybės kontrolė⁷⁶ pažymi, kad neturėdamos duomenų, savivaldybės negali identifikuoti asmenų, kuriems reikalinga pagalba.

⁷³ LR Socialinių paslaugų įstatymas, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodika, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. A1-183 „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“, KMS tarybos 2010-12-23 patvirtintas Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašas, KMSA direktoriaus 2015-01-21 įsakymas Nr. AD1-173 „Dėl asmens (šeimos) finansinių galimybių mokėti už trumpalaikę/ilgalaikę socialinę globą vertinimo formos patvirtinimo“, KMS tarybos 2013-12-18 sprendimo Nr. T2-327 „Dėl trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos išlaidų iš savivaldybės biudžeto finansavimo maksimalaus dydžio patvirtinimo“, KMSA direktoriaus 2020-10-07 įsakymas Nr. AD1-1090 „Dėl socialinės globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo sutarčių formų patvirtinimo“, BĮ Klaipėdos miesto globos namai direktoriaus 2018-11-19 įsakymas Nr. V-62 „Dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo sutarties formos patvirtinimo“.

⁷⁴ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 68, 69 p.

⁷⁵ KMS tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. 353 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašo 9 p.

⁷⁶ LR Valstybės kontrolės 2020-09-07 valstybinio audito ataskaita Nr. VAR-9 „Asmenų su negalia socialinė integracija“.

Nuo 2021-12-23 LR Socialinių paslaugų įstatymas papildytas nauja socialinių paslaugų rūšimi – prevencinėmis socialinės paslaugomis. Prevencinės socialinės paslaugos – tai potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška, kompleksinės paslaugos šeimai, darbas su bendruomene ir kitos paslaugos⁷⁷. Potencialių socialinių paslaugų gavėjų paieška apima asmenų, kurie patiria įvairių sunkumų, paiešką, santykio užmezgimą, palaikymą ir (ar) jų įtraukimą į pagalbos procesą⁷⁸.

Savivaldybės paskirti darbuotojai, vertindami asmens specialiuosius poreikius, savivaldybės teritorijoje gyvenančius senyvo amžiaus asmenis apanko jų namuose. Tuo pačiu metu jiems yra suteikiama informacija apie socialines paslaugas, vertinama, ar asmenims reikalinga socialinė pagalba, paliekami lankstinukai. Nuo 2021-01-01 duomenys apie senyvo amžiaus asmenis, kuriems galimai reikalingos socialinės paslaugos, renkami ir kaupiami registre. 2022 m. KMSA Socialinės paramos skyriaus specialistai telefonu apklausė 1468 senus ir pagyvenusius asmenis. Su asmenimis, kurie pirminio kontakto metu negavo paslaugų, savivaldybės darbuotojai periodiškai susisieikia bent vieną kartą per pusmetį ir pasidomi, ar atsirado socialinių paslaugų poreikis. Atsiradus poreikiui, informacija perduodama socialinių paslaugų įstaigoms dėl socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir paslaugų teikimo⁷⁹. Audito metu nustatyta, kad KMS tvarkomame senyvo amžiaus asmenų registre nurodyti tik apie 7 proc. savivaldybėje gyvenančių senyvo amžiaus asmenų (plačiau žr. 11 psl.), t. y. registre nurodyti tik tie asmenys, kuriems buvo nustatomi specialieji poreikiai, o duomenų apie suaugusius asmenis su negalia KMS nekaupia ir neatlieka jiems reikalingos pagalbos poreikio vertinimo.

2.2. Ne visais atvejais ilgalaikė socialinė globa skirta tinkamai ir laiku

Ilgalaikės socialinės globos pagrindinės skyrimo procedūros nustatytos LR Socialinių paslaugų įstatyme, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos apraše (toliau – Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašas) ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikoje (toliau – Socialinės globos poreikio nustatymo metodika) bei KMS tarybos patvirtintame Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos apraše.

Audituojamu laikotarpiu pateikta 280 prašymų skirti ilgalaikę socialinę globą. Siekiant nustatyti, ar KMS ilgalaikė socialinė globa skiriama tinkamai ir laiku, buvo pasirinkta ir patikrinta 30 proc., t. y. 83 asmenų bylos.

Visais 83 atvejais pateikti LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintos SP-8 formos prašymai⁸⁰ dėl ilgalaikės socialinės globos skyrimo. Prašymą pateikė LR Socialinių paslaugų įstatyme ir Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo apraše nurodyti asmenys, turintys teisę kreiptis dėl socialinių paslaugų skyrimo⁸¹ – tai pats asmuo, asmens globėjas, suaugęs šeimos narys, rūpintojas, bendruomenės nariai ar kiti suinteresuoti asmenys. Visais analizuotais atvejais asmens deklaruota

⁷⁷ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 6¹ str. 2 d.

⁷⁸ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-93 (2022-06-30 įsakymo Nr. A1-451 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Socialinių paslaugų katalogo 6.1. p.p.

⁷⁹ KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-08-04 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

⁸⁰ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymas Nr. A1-183.

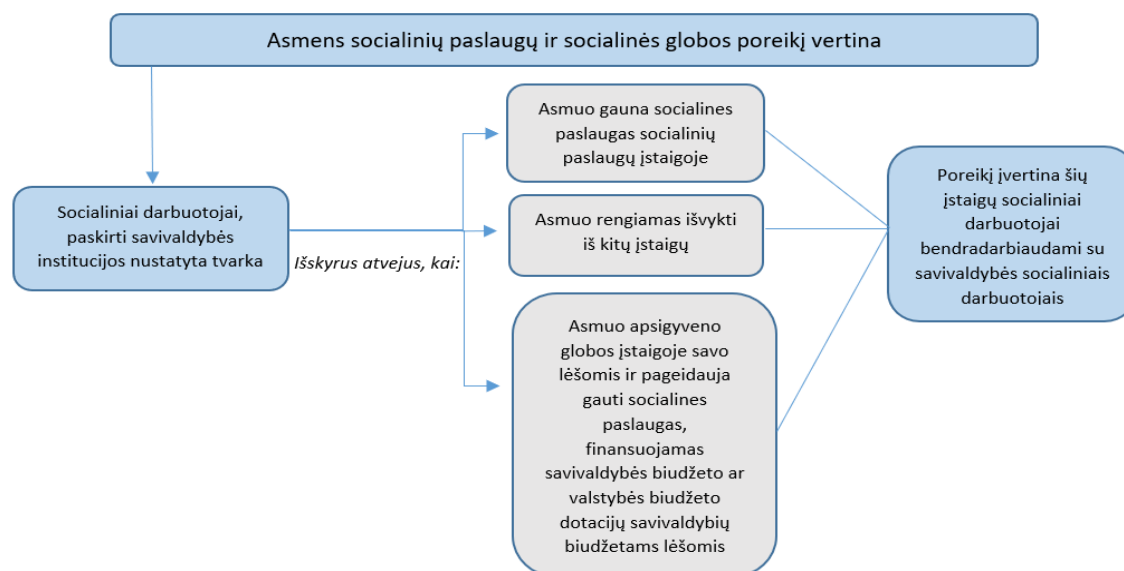
⁸¹ LR Socialinių paslaugų įstatymas (2006-01-19 Nr. X-493, su vėlesniais pakeitimais), 15 str. 1 d., LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 5.1., 5.2. p.p.

gyvenamoji vieta buvo KMS, išskyrus 3 atvejus⁸², kai deklaruota gyvenamoji vieta prašymo pateikimo metu buvo ne Klaipėdos mieste. Šiais atvejais asmenys jau buvo apsigyvenę globos įstaigose, deklaruota gyvenamoji vieta prieš patenkant į šias įstaigas buvo Klaipėdos mieste, o pagal Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašo 50 p. sprendimus tokiais atvejais priima savivaldybė, kurios teritorijoje asmuo gyveno prieš patekdamas į kitas įstaigas ar prieš pradėdamas gauti socialines paslaugas.

Vadovaujantis Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašu⁸³ gavus prašymą dėl paslaugų skyrimo, socialiniai darbuotojai ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų privalo nustatyti asmens socialinių paslaugų poreikį užpildydami socialinių paslaugų poreikio vertinimo formą⁸⁴. Jei užpildžius šią formą nustatoma, kad bendrųjų socialinių paslaugų ar socialinės priežiūros asmeniui neužtenka, per 20 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo socialinis darbuotojas turi nustatyti socialinės globos poreikį užpildant senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimo formą⁸⁵.

Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo apraše⁸⁶ nurodyti socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikius vertinantys subjektai (2 paveikslas).

2 paveikslas. Asmens socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikius vertinantys subjektai

Šaltinis - LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašas.

⁸² 3 atvejai: asmenų, pateikusių KMSA prašymus 2022-07-12 Nr. SP12-6843, 2022-08-31 Nr. SP36-120, 2023-05-24 Nr. SP12-6531.

⁸³ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 32 p.

⁸⁴ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 1 priedas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo forma.

⁸⁵ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2021-01-22 įsakymo Nr. A1-56 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos 1 priedas.

⁸⁶ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 18, 38, 39, 40 p.

Išnagrinėjus 83 asmenų bylose nurodytų asmenų socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikio vertinimus, nustatyta, kad:

- 25 atvejais asmens socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikį nustatė KMSA Socialinės paramos skyriaus specialistai, iš jų 24 atvejais⁸⁷ socialinių paslaugų poreikio vertinimai buvo atlikti vėliau nei per 10 kalendorinių dienų nuo asmens prašymo skirti ilgalaikę socialinę globą pateikimo nesilaikant Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašo 32 p. nustatyto termino. Atkreiptinas dėmesys, kad Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo apraše⁸⁸ numatyta, kad savivaldybės institucijos nustatyta tvarka šis terminas gali būti pratęsiamas iki 15 kalendorinių dienų, tačiau KMS tarybos patvirtintame Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos apraše nenustatyta ši galimybė.

Pažymėtina, kad audituojamu laikotarpiu KMS nebuvo paskirtų socialinių darbuotojų, atliekančių asmens socialinių paslaugų poreikio vertinimus (plačiau žr. 15 psl.), o KMSA Socialinės paramos skyriaus darbuotojai atliko asmenų socialinių paslaugų poreikio vertinimus, nors jiems ši funkcija nebuvo priskirta.

- 33 atvejais asmens socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikį vertino socialinių paslaugų įstaigos, kadangi asmenys šioje įstaigoje gavo socialines paslaugas arba įstaigose buvo apsigyvenę savo lėšomis. Išanalizavus asmens socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikio vertinimo formose nurodytą informaciją, nustatyta, kad 1 atveju⁸⁹ buvo nesilaikyta Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašo 38 p. ir asmens socialinių paslaugų poreikis bei socialinės globos poreikis buvo nustatytas vėliau nei per 20 kalendorinių dienų. Taip pat nustatyti 4 atvejai⁹⁰, kai asmuo buvo gydomas slaugos ligoninėje ar gavo socialines paslaugas socialinių paslaugų įstaigoje, tačiau asmens socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikį vertino kita socialinių paslaugų įstaiga, taip nesilaikydama Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašo 40, 41 p. Be to, 3 atvejais⁹¹ socialinės globos poreikis įvertintas anksčiau nei asmens socialinių paslaugų poreikis, nors Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 32 p. numato, kad socialinės globos poreikis vertinamas tik jei nustačius socialinių paslaugų poreikį paaiškėja, kad bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros asmeniui neužtenka.
- 25 atvejais asmens socialinių paslaugų poreikį ir socialinės globos poreikį įvertino kitų įstaigų, iš kurių buvo rengiamasi išvykti arba esant poreikiui ar pasikeitus asmens savarankiškumui, socialiniai darbuotojai.

⁸⁷ 24 Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimai: 2022-03-21 Nr. SP70-13; 2022-03-28 Nr. SP70-15; 2022-05-03 Nr. SP70-28; 2022-05-03 Nr. SP70-29; 2022-05-12 Nr. SP70-30; 2022-05-12 Nr. SP70-31; 2022-06-02 Nr. SP70-33; 2022-06-02 Nr. SP70-34; 2022-06-02 Nr. SP70-35; 2022-06-21 Nr. SP70-38; 2022-07-08 Nr. SP70-45; 2022-07-19 Nr. SP70-46; 2022-07-22 Nr. SP70-47; 2022-07-26 Nr. SP70-48; 2022-08-23 Nr. SP70-54; 2022-08-30 Nr. SP70-57; 2022-09-05 Nr. SP70-58; 2022-09-12 Nr. SP70-60; 2022-09-20 Nr. SP70-66; 2022-09-16 Nr. SP70-65; 2022-09-26 Nr. SP70-69; 2022-11-07 Nr. SP70-77; 2022-12-02 Nr. SP70-82; 2023-03-20 Nr. SP70-15.

⁸⁸ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 32 p.

⁸⁹ 1 atvejis: asmens socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikio vertinimai pridėti prie 2022-05-11 prašymo Nr. SP36-62.

⁹⁰ 4 atvejai: asmens socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikio vertinimai pridėti prie 2022-01-11 prašymo Nr. SP12-306, 2022-05-27 prašymo Nr. SP12-5387, 2022-07-22 prašymo Nr. SP12-7260, 2023-05-24 prašymo Nr. SP12-6531.

⁹¹ 3 atvejai: asmens socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikio vertinimai pridėti prie 2022-02-07 prašymo Nr. SP12-1340; 2022-07-12 prašymo Nr. SP12-6843; 2022-08-10 prašymo Nr. SP36-109.

Visais 83 atvejais nustatant asmens socialinių paslaugų poreikį užpildyta Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo forma⁹², o socialinės globos poreikis nustatytas užpildžius Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimo formą⁹³, išvados pateiktos asmenims, kuriems audituojamu laikotarpiu buvo suteikti įgaliojimai⁹⁴ priimti sprendimus dėl socialinių paslaugų asmeniui skyrimo.

Sprendimas skirti asmeniui ilgalaikę socialinę globą stacionarioje socialinės globos įstaigoje priimamas tik tais atvejais, kai, nustatius ilgalaikės socialinės globos poreikį, socialinio darbuotojo pateiktose išvadose yra nurodytos ir galimos alternatyvios ilgalaikiai socialinei globai stacionarioje socialinės globos įstaigoje paslaugos ir įvardytos priežastys, dėl kurių nurodytų alternatyvių paslaugų nesiūloma teikti⁹⁵. Vertindamas ir nustatydamas asmens socialinės globos poreikį, socialinis darbuotojas (komisija) turi teikti prioritetą alternatyvioms institucinei ilgalaikiai socialinei globai paslaugoms – trumpalaikiai socialinei globai, dienos socialinei globai asmens namuose, dienos centre, ilgalaikiai (trumpalaikiai) socialinei globai grupiniuose gyvenimo namuose⁹⁶, tačiau 33 atvejais⁹⁷ (40 proc. analizuotų asmens bylų) alternatyvios socialinės paslaugos nebuvo pasiūlytos, atkreiptinas dėmesys, kad iš jų 9 atvejais socialinės globos poreikį vertino KMSA Socialinės paramos skyriaus vyr. specialistai. Be to, nustatyti 8 atvejai⁹⁸, kai socialinės globos poreikį vertino socialinių paslaugų įstaigų socialiniai darbuotojai, kurie vertinimų formose nurodė alternatyvias ilgalaikiai socialinei globai paslaugas, kurių nėra LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintame Socialinių paslaugų kataloge.

Priėmus sprendimą dėl socialinių paslaugų asmeniui skyrimo, visais tikrintais atvejais užpildyta LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtinta Sprendimo dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo SP-9 forma⁹⁹, kurioje buvo nurodyta įstaiga, turinti nustatyta tvarka išduotą licenciją teikti ilgalaikės socialinės globos paslaugą. Visais analizuotais atvejais ilgalaikė socialinė globa asmeniui skirta laiku, t. y. per 20 kalendorinių dienų nuo socialinio darbuotojo asmens socialinės globos poreikio vertinimo išvadų pateikimo savivaldybės administracijai dienos¹⁰⁰, tačiau 1 atveju¹⁰¹ KMSA Socialinės paramos skyriaus darbuotojai sprendimo dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo kopiją

⁹² LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 1 priedas.

⁹³ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2021-01-22 įsakymo Nr. A1-56 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinta Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos priedas.

⁹⁴ KMSA direktoriaus 2021-12-29 įsakymas Nr. AD1-1525, 2022-12-29 įsakymas Nr. AD1-1636.

⁹⁵ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 48.2. p.p.

⁹⁶ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2021-01-22 įsakymo Nr. A1-56 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodikos 5 p.

⁹⁷ 33 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimai: 2022-03-03 Nr. 3, 2022-04-06 Nr. 10, 2022-04-14 Nr. 16, 2022-04-27 Nr. Z6-7-(6.10), 2022-05-04 Nr. SR-91, 2022-04-26 Nr. 22-AM, 2022-05-31 Nr. 16, 2022-08-08 Nr. 20, 2022-08-16 Nr. 122, 2022-09-06 Nr. 20, 2022-10-11 Nr. 1, 2022-10-21 Nr. SR-232, 2022-03-21 Nr. SP35-16, 2022-03-28 Nr. SP35-19, 2022-04-26 Nr. 67, 2022-05-03 Nr. SP35-33, 2022-05-03 Nr. SP35-34, 2022-05-12 Nr. SP35-36, 2022-05-09 Nr. SR-95, 2022-06-02 Nr. SP35-44, 2022-06-02 Nr. SP35-45, 2022-05-31 Nr. GL9-45, 2022-06-21 Nr. SP35-49, 2022-06-20 Nr. SL-5, 2022-08-05 Nr. 19, 2022-08-23 Nr. GL-08, 2022-09-12 Nr. SP35-71, 2022-10-10 Nr. SR-203, 2023-01-10 Nr. SR-8, 2023-01-19 Nr. 1, 2023-03-23 Nr. 4, 2023-05-11 Nr. 74, 2023-05-15 (be numerio).

⁹⁸ 8 atvejai: 2022-02-02 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas Nr. 8, 2022-02-08 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas Nr. 10, 2022-05-25 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas Nr. 30, 2022-06-16 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas Nr. D6-6(6.19), 2022-06-21 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas Nr. 38, 2022-06-21 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas Nr. 39, 2022-07-20 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas Nr. 47, 2022-08-19 Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimas Nr. 51.

⁹⁹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005-06-27 įsakymas Nr. A1-183 (su vėlesniais pakeitimais) „Dėl kai kurių socialinei paramai gauti reikalingų formų patvirtinimo“.

¹⁰⁰ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 52.2. p.p.

¹⁰¹ 2022-07-19 Sprendimas dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo Nr. SP43-1247.

asmeniui pateikė (išsiuntė) praleidus nustatytą 3 darbo dienų nuo sprendimo priėmimo dienos terminą nurodytą Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 56 p.

Audito metu buvo analizuojama, ar asmenims, laukiantiems ilgalaikės socialinės globos pasiūlomos alternatyvios socialinės paslaugos, kurios geriausiai atitinka nustatytą asmens socialinių paslaugų poreikį, kaip reikalaujama Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo aprašo 68 p. ir Socialinės globos poreikio nustatymo metodikos 15 p. Iš 83 atvejų 25 atvejais¹⁰² asmuo ilgalaikės socialinės globos eilėje laukė nuo 2 mėn. iki 10 mėn. Šiuo laikotarpiu 15 asmenų¹⁰³ buvo teiktos kitos socialinės ir (ar) slaugos paslaugos, 10 atvejų¹⁰⁴ alternatyvių socialinių paslaugų buvo atsisakyta.

Asmuo siunčiamas į globos namus ilgalaikiai socialinei globai gauti, vadovaujantis savivaldybės institucijos nustatyta tvarka priimtu sprendimu dėl socialinės globos asmeniui skyrimo¹⁰⁵. Peržiūrėjus 83 pateiktus prašymus, priimtus sprendimus ir jų pagrindu išrašytus siuntimus į globos namus, visais atvejais siuntime buvo nurodytas siuntimo pagrindas, į globos namus siunčiamo asmens vardas, pavardė, gimimo data, globos namų pavadinimas, siuntime buvo nurodyti globos namai, kurie nustatyta tvarka turėjo išduotą licenciją teikti ilgalaikės socialinės globos paslaugą, siuntimas visais atvejais per 3 darbo dienas nuo jo išrašymo dienos pateiktas (išsiustas) asmeniui (globėjui, rūpintojui) kaip reikalaujama Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 62, 63 p.

KMS taryba nustatė¹⁰⁶ Klaipėdos miesto gyventojams maksimalius ilgalaikės socialinės globos išlaidų iš savivaldybės biudžeto finansavimo dydžius. Audituojamu laikotarpiu KMS tarybos nustatytas maksimalus ilgalaikės socialinės globos išlaidų iš savivaldybės biudžeto finansavimo dydis buvo iki 20 bazinių socialinių išmokų per mėnesį. Iš 83 atvejų 14 atvejų¹⁰⁷ dalis ilgalaikės socialinės globos paslaugos išlaidų buvo kompensuojama savivaldybės biudžeto lėšomis. Visais atvejais socialinės globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo sutartyje nurodyta kompensuojama suma neviršijo KMS tarybos nustatyto ilgalaikės socialinės globos išlaidų iš savivaldybės biudžeto finansavimo maksimalaus dydžio.

Pateikus 83 prašymus skirti ilgalaikę socialinę globą, 65 atvejais sudarytos sutartys dėl paslaugos teikimo: 58 atvejais pasirašytos trišalės KMSA direktoriaus nustatytos formos ilgalaikės socialinės

¹⁰² 25 atvejai: Asmenys, pateikę prašymus: 2022-09-08 prašymas Nr. SP12-8891, 2022-09-27 prašymas Nr. SP12-9630, 2022-10-10 prašymas Nr. SP36-140, 2022-03-07 prašymas Nr. SP36-18, 2022-04-20 prašymas Nr. SP36-42, 2022-04-25 prašymas Nr. SP36-46, 2022-04-25 prašymas Nr. SP36-47, 2022-04-27 prašymas Nr. SP36-49, 2022-05-11 prašymas Nr. SP36-59, 2022-05-11 prašymas Nr. SP36-63, 2022-05-11 prašymas Nr. SP36-64, 2022-05-11 prašymas Nr. SP36-62, 2022-06-06 prašymas Nr. SP36-78, 2022-06-22 prašymas Nr. SP36-91, 2022-07-04 prašymas Nr. SP36-94, 2022-08-09 prašymas Nr. SP36-108, 2022-08-31 prašymas Nr. SP36-120, 2022-09-07 prašymas Nr. SP36-127, 2022-09-02 prašymas Nr. SP36-121, 2022-09-15 prašymas Nr. SP36-132, 2022-09-26 prašymas Nr. SP36-138, 2022-10-27 prašymas Nr. SP36-148, 2022-12-19 prašymas Nr. SP36-165, 2023-02-10 prašymas Nr. SP36-12, 2023-04-11 prašymas Nr. SP12-4788.

¹⁰³ 15 atvejų: Asmenys, pateikę prašymus: 2022-09-08 prašymas Nr. SP12-8891, 2022-09-27 prašymas Nr. SP12-9630, 2022-10-10 prašymas Nr. SP36-140, 2022-04-25 prašymas Nr. SP36-47, 2022-04-27 prašymas Nr. SP36-49, 2022-05-11 prašymas Nr. SP36-64, 2022-05-11 prašymas Nr. SP36-62, 2022-07-04 prašymas Nr. SP36-94, 2022-08-09 prašymas Nr. SP36-108, 2022-08-31 prašymas Nr. SP36-120, 2022-09-02 prašymas Nr. SP36-121, 2022-09-15 prašymas Nr. SP36-132, 2022-09-26 prašymas Nr. SP36-138, 2022-12-19 prašymas Nr. SP36-165, 2023-04-11 prašymas Nr. SP12-4788.

¹⁰⁴ 10 atvejų: Asmenys, pateikę prašymus: 2022-03-07 prašymas Nr. SP36-18; 2022-04-20 prašymas Nr. SP36-42; 2022-04-25 prašymas Nr. SP36-46; 2022-05-11 prašymas Nr. SP36-59; 2022-05-11 prašymas Nr. SP36-63; 2022-06-06 prašymas Nr. SP36-78; 2022-06-22 prašymas Nr. SP36-91; 2022-09-07 prašymas Nr. SP36-127; 2022-10-27 prašymas Nr. SP36-148; 2023-02-10 prašymas Nr. SP36-12.

¹⁰⁵ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtintas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 59 p.

¹⁰⁶ KMS tarybos 2013-12-18 sprendimas Nr. T2-327 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁰⁷ 14 atvejų: 12 Ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo sutarčių: 2022-03-29 Nr. J9-1227, 2022-04-29 Nr. J9-1492, 2022-08-30 Nr. J9-2881, 2022-10-12 Nr. J9-3364, 2023-07-11 Nr. J9-2331, 2022-12-07 Nr. J9-3881; 2023-01-26 Nr. J9-299, 2023-03-16 Nr. J9-1235, 2022-09-20 Nr. J9-3129, 2023-01-18 Nr. J9-220, 2023-04-19 Nr. J9-1606, 2023-08-29 Nr. J9-2706, 2 sutartys dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo: 2022-07-19 Nr. 372, 2022-08-09 Nr. 375.

globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo sutartys¹⁰⁸ ir 7 atvejais pasirašytos dvišalės BĮ Klaipėdos miesto globos namai direktoriaus patvirtintos formos ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo sutartys¹⁰⁹, kuriose nurodyta asmens mokėtina suma sutapo su asmens (šeimos) finansinių galimybių mokėti už trumpalaikę/ilgalaikę socialinę globą vertinimo formoje nurodyta suma. 13 atvejų sutartys dėl ilgalaikės socialinės globos nebuvo sudarytos atsisakius paslaugų ar asmeniui mirus. 2023-08-30 duomenimis, 5 asmenys laukė ilgalaikės socialinės globos eilėje.

2.3. Laukiančiųjų ilgalaikės socialinės globos eilės sudarymas turi trūkumų

Esant sprendimui skirti asmeniui ilgalaikę socialinę globą, tačiau globos namuose nesant laisvų vietų, asmuo pagal sprendimų priėmimo datą įrašomas į KMSA Socialinės paramos skyriuje esančią eilę ilgalaikiai socialinei globai gauti. Į valstybinius ar kitų savivaldybių globos namus eiles tvarko valstybės įgaliota institucija ir kitos savivaldybės. Tais atvejais, kai sprendimai dėl socialinės globos skyrimo priimami ta pačia data keliems asmenims, atsižvelgiama ir į jų prašymo-paraiškos socialinėms paslaugoms gauti pateikimo datą. Vienas asmuo gali būti įrašytas tik į vieną eilę ilgalaikiai socialinei globai gauti¹¹⁰.

Ne visi asmenys įtraukti į laukiančiųjų ilgalaikės socialinės globos eilę

Ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumui ypač svarbus teisingas eilių į globos įstaigas sudarymas. Tinkamai sudarius eiles, užtikrinama, kad asmenys paslaugą gaus laiku.

KMSA Socialinės paramos skyriuje sudaroma laukiančiųjų ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos eilė tik į vienus globos namus – BĮ Klaipėdos miesto globos namai, kadangi tik viena KMS biudžetinė įstaiga teikia ilgalaikės socialinės globos paslaugą suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims. Laukiančiųjų į BĮ Klaipėdos miesto globos namai ilgalaikės socialinės globos eilė nuo 2001 m. vedama popieriniame žurnale. Eilės į privačius globos namus KMSA nevedamos, nes asmenys prašymus savivaldybei pateikia tik atsiradus šiose įstaigose laisvai vietai¹¹¹.

Audituojamu laikotarpiu pateikti 53 prašymai ilgalaikiai socialinei globai BĮ Klaipėdos miesto globos namai gauti, iš jų, 2023-09-22 duomenimis, ilgalaikės socialinės globos paslauga suteikta 29 asmenims, atsisakė paslaugų arba mirė 22 asmenys, 2 asmenys stovi eilėje. Audito metu pagal sprendimų skirti ilgalaikę socialinę globą datas, o joms sutampant atsižvelgiant į prašymo skirti ilgalaikę socialinę globą pateikimo datą, sudaryta laukiančiųjų eilė į BĮ Klaipėdos miesto globos namus, kuri palyginta su KMSA Socialinės paramos skyriaus sudaryta eile ilgalaikiai socialinei globai gauti. Pažymėtina, kad KMSA Socialinės paramos skyriuje trumpalaikiai ir ilgalaikiai socialinei globai gauti sudaroma bendra eilė, tačiau audito metu buvo analizuojami tik ilgalaikės socialinės globos atvejai.

Palyginus KMSA Socialinės paramos skyriaus pateikto popierinio eilių žurnalo duomenis su audito metu sudaryta eile, nustatyta, kad:

¹⁰⁸ KMSA direktoriaus 2020-10-07 įsakymas Nr. AD1-1090.

¹⁰⁹ BĮ Klaipėdos miesto globos namai direktoriaus 2018-11-19 įsakymas Nr. V-62.

¹¹⁰ KMS tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. T2-353 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašo 9 p.

¹¹¹ KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-06-01 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

- visais atvejais asmenys į eilę ilgalaikiai socialinei globai BĮ Klaipėdos globos namai gauti įrašyti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, išskyrus vieną atvejį¹¹², kai asmuo nebuvo įtrauktas į eilę. KMSA Socialinės paramos skyrius pateikė paaiškinimą¹¹³, kad išėjus iš darbo skyriaus darbuotojui, asmuo nebuvo įtrauktas į eilę, tačiau, pastebėjus šią klaidą, asmeniui eilės tvarka buvo pasiūlyta vykti į globos namus, bet asmuo paslaugos atsisakė. Audito metu nustatyta, kad nors asmuo į laukiančiųjų eilę paslaugoms gauti nebuvo įtrauktas, asmeniui pasiūlyta vykti į įstaigą laiku.
- visais atvejais siuntimai į įstaigą ilgalaikiai socialinei globai gauti KMSA išrašyti pagal sudarytą eilę, išskyrus vieną atvejį, kai siuntimai dviem asmenims¹¹⁴ išrašyti ne pagal eilę, nors asmenys į KMSA Socialinės paramos skyriaus eilių žurnalą įtraukti teisingu eiliškumu. KMSA Socialinės paramos skyrius paaiškino¹¹⁵, kad atsiradus 2 laisvoms vietoms globos įstaigoje, skyrius informavo 2 eilėje laukiančius asmenis ir vienam iš jų pareiškus norą vykti į įstaigą ankščiau, siuntimas buvo išrašytas ne pagal eilę.

Laukimo ilgalaikės socialinės globos eilėje trukmė analizuojamu laikotarpiu ilgėjo

KMS tarybos patvirtintuose KMS 2022-2024 m., 2023-2025 m. strateginių veiklos planų Socialinės atskirties mažinimo programoje Nr. 12 nustatytas vidutinės laukimo eilėje nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia ar senyvo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje trukmės kriterijus (toliau – Vidutinė laukimo eilėje trukmė).

Planuojamos kriterijaus reikšmės pateiktos 1 lentelėje.

1 lentelė. KMS 2022-2024 m., 2023-2025 m. strateginiuose veiklos planuose numatyta planuojama vidutinė laukimo ilgalaikės socialinės globos trukmė

Planavimo dokumentas/kriterijus	Kriterijaus reikšmė			
KMS 2022-2024 m. strateginis veiklos planas	2021 m. (faktas)	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Vidutinė laukimo eilėje nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia ar senyvo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje trukmė (dienomis).	134	134	130	120
KMS 2023-2025 m. strateginis veiklos planas	2022 m. (faktas)	2023 m.	2024 m.	2025 m.
Vidutinė laukimo eilėje nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia ar senyvo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje trukmė (dienomis).	21	21	21	21

Šaltinis – KMS tarybos patvirtinti KMS 2022-2024 m., 2023-2025 m. strateginiai veiklos planai.

Audito metu analizavome, ar vidutinė laukimo ilgalaikės socialinės globos eilėje trukmė trumpėjo kaip numatyta KMS tarybos patvirtintuose 2022-2024 m. ir 2023-2025 m. strateginiuose veiklos planuose nuo 134 dienų 2022 metais iki 21 d. 2023 metais.

KMS tarybos patvirtintoje KMS 2022–2024 metų strateginio veiklos plano įgyvendinimo 2022 metais ataskaitoje nurodyta faktinė Vidutinė laukimo eilėje trukmė 21 d. Šis rodiklis taip pat nurodytas ir KMS

¹¹² 1 atvejis pagal 2022-03-07 KMSA pateiktą prašymą Nr. SP36-18.

¹¹³ KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-09-19 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

¹¹⁴ 2 atvejai pagal pateiktus prašymus: 2022-03-09 prašymas Nr. SP36-22, 2022-03-17 prašymas Nr. SP36-26.

¹¹⁵ KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-09-19 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

tarybos patvirtintame KMS 2023-2025 m. strateginiame veiklos plane, tačiau KMS Socialinės paramos skyrius negalėjo pateikti šio kriterijaus reikšmės apskaičiavimo, kadangi jo neišsaugojo, todėl audito metu negalėjome įsitikinti, kad apskaičiuojant Vidutinę laukimo eilėje trukmę buvo įtraukti visi paslaugos laukę asmenys. Paprašius nurodyti, koku būdu nustatyta faktinė Vidutinė laukimo eilėje trukmė, KMSA Socialinės paramos skyrius paaiškino¹¹⁶, kad reikšmė apskaičiuota įtraukiant visus atitinkamais metais socialinės globos įstaigose apsigyvenusius asmenis, t. y. šių asmenų vidutinis laukimo eilėje dienų skaičius nuo sprendimo skirti ilgalaikę socialinę globą priėmimo iki siuntimo į įstaigą šioms paslaugoms gauti išrašymo datos.

Audito metu, atsižvelgiant į priimtų sprendimų skirti ilgalaikę socialinę globą ir išrašytų siuntimų, kuriais asmuo siunčiamas į globos įstaigą, datas apskaičiuota vidutinė laukimo eilėje trukmė 2022 m. – 22,1 d., 2023 m. – 54,5 d.¹¹⁷, t. y. vidutinė laukimo eilėje trukmė audituojamu laikotarpiu ne trumpėjo, kaip buvo siekiama KMS 2022-2024 m., 2023-2025 m. strateginiuose veiklos planuose, o ilgėjo. Pažymėtina, kad tik pasibaigus 2023 m. bus galimybė apskaičiuoti Vidutinę laukimo eilėje trukmę už visus metus, tačiau turimais duomenimis Vidutinė laukimo eilėje trukmė ženkliai išaugo. Be to, 18 asmenų¹¹⁸, prašymus ilgalaikiai socialinei globai gauti pateikę iki 2023-05-31, vis dar laukia eilėje, vidutinė šių asmenų laukimo eilėje trukmė 2023-09-22 duomenimis – 253 dienos.

Atkreiptinas dėmesys, kad skaičiuojant Vidutinę laukimo eilėje trukmę buvo įtraukti asmenys, kurie prašymo teikimo metu buvo apsigyvenę globos namuose savo lėšomis ir pageidavo gauti toje pačioje privačioje įstaigoje socialinę globą, finansuojamą savivaldybės biudžeto ar valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšomis. Asmens socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo¹¹⁹ 68 p. numato, kad asmuo įrašomas į eilę socialinei globai gauti, jei globos įstaigoje nėra laisvų vietų, todėl asmenys jau gyvendami privačiuose globos namuose eilėje nelaukia, todėl neturėtų būti traukiami į Vidutinės laukimo eilėje trukmės apskaičiavimą.

Taip pat pastebėtina, kad suformuotas kriterijus „Vidutinė laukimo eilėje nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia ar senyvo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje trukmė“ parodo tik dalies asmenų, t. y. tik tų asmenų, kurie teikė prašymus ir jiems buvo išrašyti siuntimai sulaukus savo eilės, laukimo trukmę ir neparodo visų laukiančiųjų ilgalaikės socialinės globos eilėje laukimo trukmės. Apskaičiuojant Vidutinę laukimo eilėje trukmę, nėra įtraukiami asmenys, kurie laukdami paslaugos mirė ar atsisakė paslaugos¹²⁰. Peržiūrėjus 2022 m. asmenų, kurie laukė ilgalaikės socialinės globos ir mirė arba atsisakė paslaugos, laukimo trukmę, atskirais atvejais ji siekia apie 6-7 mėn. Be to, atsiradus laisvai vietai globos įstaigoje, KMSA Socialinės paramos skyrius informuoja pirmą eilėje esantį asmenį apie galimybę vykti į pasirinktą globos įstaigą, o jam atsisakius

¹¹⁶ KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-09-19 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

¹¹⁷ Vidutinė laukimo eilėje trukmė už 2023 m. apskaičiuota pagal 2023-09-22 turimus duomenis apie asmenų, pateikusių prašymus iki 2023-05-31 (tame tarpe ir asmenų, kurie prašymus pateikė 2022 m., tačiau paslauga buvo suteikta 2023 m.) vidutinę laukimo eilėje trukmę nuo prašymo pateikimo iki siuntimo į įstaigą išrašymo.

¹¹⁸ 18 asmenų: 2022-02-23 prašymas Nr. SP36-16; 2022-03-04 prašymas Nr. SP12-2245; 2022-09-02 prašymas Nr. SP12-8669; 2022-10-10 prašymas Nr. SP36-140; 2022-10-25 prašymas Nr. SP12-10829; 2022-10-27 prašymas Nr. SP36-148; 2023-01-09 prašymas Nr. SP36-1; 2023-02-01 prašymas Nr. SP12-1630; 2023-02-10 prašymas Nr. SP36-13; 2023-03-14 prašymas Nr. SP36-34; 2023-03-14 prašymas Nr. SP36-33; 2023-03-28 prašymas Nr. SP36-43; 2023-03-31 prašymas Nr. SP12-3950; 2023-04-13 prašymas Nr. SP36-48; 2023-04-17 prašymas Nr. SP12-4965; 2023-05-18 prašymas Nr. SP12-6284; 2023-05-18 prašymas Nr. SP12-6292; 2023-05-29 prašymas Nr. SP36-61.

¹¹⁹ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 (2016-04-25 įsakymo Nr. A1-211 redakcija su vėlesniais pakeitimais) patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 40 p., 68 p.

¹²⁰ Audito metu įvertinus asmenų, kurie 2022 m. laukdami paslaugos mirė arba atsisakė paslaugų, laukimo trukmę, nustatyta, kad šių asmenų vidutinė laukimo eilėje trukmė – 85 dienos.

paslaugos, siūloma kitam eilėje esančiam asmeniui¹²¹, tačiau į kriterijaus reikmės apskaičiavimą neįtraukiama atsisakiusio asmens laukimo eilėje trukmė.

Atkreiptinas dėmesys, KMS nėra patvirtintos metodikos, kuria vadovaujantis turėtų būti apskaičiuojama Vidutinė laukimo eilėje trukmė, o vykstant darbuotojų rotacijai svarbu kiekvienais metais kriterijaus reikšmę apskaičiuoti tuo pačiu būdu.

¹²¹ KMSA Socialinės paramos skyriaus 2023-09-19 el. paštu pateiktas paaiškinimas.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
1.	Patikslinti Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. 353 patvirtinto Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašą pagal LR Vyriausybės 2006-04-14 nutarimu Nr. 583 patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo reikalavimus.	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija	Bus patikslintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010-12-23 sprendimu Nr. 353 patvirtintas Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašas pagal LR Vyriausybės 2006-04-14 nutarimu Nr. 583 patvirtinto Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo reikalavimus.	2024-07-01
2.	Siekiant užtikrinti informacijos apie ilgalaikę socialinę globą prieinamumą, informaciją apie ilgalaikę socialinę globą skelbti vietos spaudoje, socialines paslaugas teikiančių įstaigų stenduose, sveikatos priežiūros įstaigų stenduose.	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija	Bus užtikrintas informacijos apie ilgalaikę socialinę globą prieinamumas, informaciją apie ilgalaikę socialinę globą skelbiant vietos spaudoje, socialines paslaugas teikiančių įstaigų stenduose, sveikatos priežiūros įstaigų stenduose.	2024-04-01
3.	Patvirtinti KMS strateginiuose veiklos planuose Socialinės atskirties mažinimo programoje Nr. 12 numatyto kriterijaus „Vidutinė laukimo eilėje nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia ar senyvo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje trukmė (dienomis)“ apskaičiavimo metodiką.	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija	Bus patvirtinta KMS strateginiuose veiklos planuose Socialinės atskirties mažinimo programoje Nr. 12 numatyto kriterijaus „Vidutinė laukimo eilėje nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia ar senyvo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje trukmė (dienomis)“ apskaičiavimo metodika.	2024-09-01
4.	Siekiant, kad būtų įgyvendintas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtinto Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo 50.2. p.p. ir LR Socialinių paslaugų įstatymo 18 str. 4, 5 d. nurodytas siekis socialines paslaugas asmeniui teikti sudarant sąlygas kuo ilgiau jiems gyventi savo namuose, užtikrinti, kad tik nurodžius Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio vertinimo formoje ilgalaikiai socialinei globai stacionarioje socialinės globos įstaigoje alternatyvias paslaugas ir įvardinus priežastis, dėl kurių šių alternatyvių paslaugų nesiūloma teikti, būtų priimamas sprendimas skirti asmeniui ilgalaikę socialinę globą stacionarioje socialinės globos įstaigoje.	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija	Tikslinant ilgalaikės/trumpalaikės ir laikino atokvėpio (globa) socialinės globos paslaugų teikimo tvarkos aprašą, bus įtrauktos nuostatos dėl sprendimo skirti ilgalaikę socialinę globą stacionarioje socialinės globos įstaigoje tik socialinio darbuotojo pateiktose išvadose nurodžius ilgalaikiai socialinei globai stacionarioje socialinės globos įstaigoje alternatyvias paslaugas bei įvardinus priežastis, dėl kurių šių alternatyvių paslaugų nesiūloma teikti.	2024-07-01

5.	Patikslinti biudžetinės įstaigos Klaipėdos miesto globos namai direktoriaus 2018-11-19 įsakymu Nr. V-62 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintą ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo sutarties formą atsižvelgiant į Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2019-11-28 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos struktūrą bei nustatyti socialines paslaugas gaunančiam asmeniui (vienam iš suaugusių šeimos narių) ar jo globėjui (rūpintojai) pareigą ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo įvykusių asmens pajamų ir turto pokyčių dienos pranešti savivaldybei apie asmens (šeimos) pajamų ir turto pokyčius.	BĮ Klaipėdos miesto globos namai	Bus pakeista ir pavirtinta nauja sutarties forma.	2023-12-31
* - priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikė Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, BĮ Klaipėdos miesto globos namai. Atstovai ryšiams, atsakingi už Klaipėdos miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais: ▪ 1, 2, 4 rekomendacijos – KMSA Socialinės paramos skyriaus Socialinių paslaugų poskyrio vedėja S. Jakienė. ▪ 3 rekomendacija - KMSA Strateginio planavimo skyriaus vedėja I. Butenienė. ▪ 5 rekomendacija – BĮ Klaipėdos miesto globos namai direktorė R. Kašinskienė.				

Savivaldybės kontrolierė

Daiva Čeporiūtė

PRIEDAI

Audito ataskaitos „Ilgalaikės socialinės globos suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims prieinamumas“ priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti ilgalaikės socialinės globos paslaugos organizavimą ir prieinamumą suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims Klaipėdos miesto savivaldybėje.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar KMS sukurta aplinka, kuri užtikrintų ilgalaikės socialinės globos prieinamumą;
- ar tinkamai ir laiku organizuotas ilgalaikės socialinės globos skyrimo procesas, užtikrinantis, kad paslaugą gautų visi, kuriems jos reikia.

Audituojami subjektai – Klaipėdos miesto savivaldybės administracija.

Audituojamasis laikotarpis – 2022-01-01–2023-05-31. Kai kuriais atvejais analizei naudoti ir ankstesnių metų duomenys.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹²².

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius/poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. Ilgalaikės socialinės globos organizavimo aplinka Klaipėdos miesto savivaldybėje tobulintina	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: ▪ Socialinių paslaugų įstatymą; ▪ Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą; ▪ LR Vyriausybės nutarimais patvirtintus teisės aktus: 2006-11-15 nutarimu Nr. 1132 patvirtintą Socialinių paslaugų planavimo metodiką; 2006-06-14 nutarimu Nr. 583 patvirtintą Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašą, 2003-04-18 nutarimu Nr. 480 patvirtintą Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašą; 2021-11-20 LR Vyriausybės nutarimu Nr. 931 patvirtintą 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos socialinės sutelkties plėtros programą; ▪ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintus teisės aktus: 2007-04-12 įsakymu Nr. A1-104 patvirtintą Socialinių paslaugų plano formą; 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-93 patvirtintą Socialinių paslaugų katalogą; 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtintą Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašą ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodiką; 2022-11-23 įsakymu Nr. A1-776 patvirtintą Prevencinių socialinių paslaugų organizavimo ir teikimo tvarkos aprašą, 2014-01-10 įsakymu Nr. A1-23 patvirtintus Socialinių paslaugų išvystymo normatyvus, 2014-02-14 10 įsakymu Nr. A1-83 patvirtintą Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų	Įvertinti, ar KMS sukurta aplinka, kuri užtikrintų ilgalaikės socialinės globos prieinamumą: ▪ ar tinkamai planuojamas KMS ilgalaikės socialinės globos poreikis; ▪ ar KMS taryba ir KMSA sudarė pakankamas sąlygas ilgalaikės socialinės globos organizavimui KMS; ▪ ar užtikrinamas informacijos apie ilgalaikės socialinės globos teikimą KMS prieinamumas.

¹²²3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“, interneto prieiga: <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/>

	neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2023 metų veiksmų planą; - Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintus dokumentus: 2021-05-27 sprendimu Nr. T2-135 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės 2021–2030 metų strateginį plėtros planą; 2021-02-25 sprendimu Nr. T2-24 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės 2021–2023 metų strateginį veiklos planą, 2022-02-17 sprendimu Nr. T2-36 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės 2022–2024 metų strateginį veiklos planą; 2023-01-26 sprendimų Nr. T2-14 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės 2023–2025 metų strateginį veiklos planą, 2022-04-28 sprendimu Nr. T2-86 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės socialinių paslaugų 2022 metų planą, 2023-03-23 sprendimu Nr. T2-31 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės socialinių paslaugų 2023 metų planą; 2010-12-23 sprendimu Nr. T2-353 patvirtintą Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašą; - Vidinius KMSA dokumentus: KMSA direktoriaus, KMSA struktūrinių padalinių vadovų įsakymus, pareigybių aprašymus, skyrių nuostatus. - Informaciją patalpintą KMS interneto puslapyje, kitų savivaldybių interneto puslapiuose talpinamą informaciją; - BĮ Klaipėdos miesto globos namai direktoriaus 2018-11-19 įsakymu Nr. V-62 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintą ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimo sutarties formą; - Socialinių paslaugų priežiūros departamento interneto puslapyje pateiktą informaciją apie įstaigas, turinčias licencijas teikti ilgalaikės socialinės globos paslaugą (https://sppd.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/licencijavimas/licencijos/). <u>Duomenų analizė</u> Analizavome: - Informaciją kaip KMS vertina ir analizuoja gyventojų ilgalaikės socialinės globos paslaugos poreikį ir ar pagal jį prognozuoja ir nustato ilgalaikės socialinės globos teikimo mastą; - KMS socialinių paslaugų planų ir KMS strateginio plėtros plano ir strateginių veiklos planų suderinamumą, KMS 2022 ir 2023 socialinių paslaugų planų atitiktį LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-04-12 įsakymu Nr. A1-104 patvirtintai socialinių paslaugų plano formai; - KMS institucijų sukurtų ir patvirtintų ilgalaikės socialinės globos organizavimo, skyrimo tvarkų, sutarčių ir kt. formų atitiktį aukščiau nurodytiems LR teisės aktų reikalavimams; - KMSA paskirtų darbuotojų, kuriems priskirtos funkcijos, pareigos ir atsakomybė organizuojant ilgalaikę socialinę globą, pareigybių aprašymus, darbuotojų išsilavinimo atitiktį LR Socialinių paslaugų įstatyme nurodytiems socialinio darbuotojo kvalifikaciniais reikalavimams; - KMS nustatytas kontrolės procedūras, užtikrinančias, kad ilgalaikės socialinės globos paslauga būtų skiriama tinkamai ir laiku; - KMS sudarytas sąlygas ilgalaikės socialinės globos paslaugą teikti kuo arčiau gyvenamosios vietos; - Įstaigų, su kuriomis KMSA yra sudariusi sutartis dėl ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimo ir išlaidų kompensavimo, išduotų licencijų ilgalaikėi socialinei globai teikti galiojamą audituojamą laikotarpį; - KMS informacijos apie ilgalaikę socialinę globą viešinimą, privalomos informacijos savivaldybės tinklapyje skelbimą, kitų savivaldybių interneto tinklapiuose talpinamą informaciją. <u>Pokalbis</u> Bendrauta su KMSA Socialinės paramos skyriaus, KMSA Socialinės paramos skyriaus Socialinių paslaugų poskyrio darbuotojais.	
2. Ne visais atvejais tinkamai ir laiku užtikrinama, kad ilgalaikę socialinę globą gautų visi, kuriems jos reikia	<u>Dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: - Socialinių paslaugų įstatymą; - LR Vyriausybės nutarimais patvirtintus teisės aktus: 2006-06-14 nutarimu Nr. 583 patvirtintą Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašą; - LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintus teisės aktus: 2005-06-27 įsakymu Nr. A1-183 patvirtintą Prašymo-paraiškos socialinėms paslaugoms gauti – SP-8 formą; 2006-04-05 įsakymu Nr. A1-94 patvirtintą Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašą ir Senyvo amžiaus asmens bei suaugusio asmens su negalia socialinės globos poreikio nustatymo metodiką;	Įvertinti, ar tinkamai ir laiku organizuotas ilgalaikės socialinės globos skyrimo procesas, užtikrinantis, kad paslaugą gautų visi, kuriems jos reikia: ar KMS kaupiama informacija apie savivaldybės teritorijoje gyvenančius suaugusius asmenis su negalia ir senyvo amžiaus

	▪ Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintus dokumentus: 2020-09-24 sprendimu Nr. T2-218 patvirtintą Trumpalaikės ar ilgalaikės socialinės globos socialinių paslaugų įstaigose skyrimo, apmokėjimo ir paslaugų nutraukimo tvarkos aprašą; 2022-02-17 sprendimu Nr. T2-36 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės 2022–2024 metų strateginį veiklos planą; 2023-01-26 sprendimų Nr. T2-14 patvirtintą Klaipėdos miesto savivaldybės 2023–2025 metų strateginį veiklos planą. ▪ Asmenų, audituojamu laikotarpiu pateikusių prašymus gauti ilgalaikę socialinę globą, bylas. ▪ Vidinius KMSA dokumentus: KMSA direktoriaus įsakymus, KMSA struktūrinių padalinių vadovų sprendimus, KMSA Socialinės paramos skyriaus pateikto eilių į BĮ Klaipėdos miesto globos namus žurnalo kopijas. <u>Duomenų analizė</u> Analizavome: ▪ KMSA renkamus duomenis apie Klaipėdos miesto savivaldybėje gyvenančius suaugusius asmenis su negalia bei senyvo amžiaus asmenis, jos panaudojimą atliekant vertinimus dėl asmenims reikalingos pagalbos. ▪ Asmenų, audituojamu laikotarpiu KMSA pateikusių prašymus gauti ilgalaikę socialinę globą, bylas nuo prašymo skirti ilgalaikę socialinę globą pateikimo iki asmens sutarties pasirašymo su globos įstaiga, jų atitiktį LR teisės aktų reikalavimams. ▪ KMSA sudaromos ir tvarkomos eilės į BĮ Klaipėdos miesto globos namus ilgalaikiai socialinei globai gauti atitiktį teisės aktų reikalavimams, nustatytų neatitikimų atvejus ir jų priežastis. ▪ KMS 2022-2024 m. ir 2023-2025 m. strateginiuose veiklos planuose nustatytą siektiną rodiklį dėl vidutinės laukimo eilėje nuo ilgalaikės socialinės globos paskyrimo suaugusiems su negalia ar senyvo amžiaus asmenims iki jos gavimo socialinės globos paslaugų įstaigoje trukmės (toliau – Rodiklis) bei analizavome galimus Rodiklio trūkumus. <u>Skaičiavimas</u> ▪ Perskaičiavome KMS 2023-2025 m. strateginiame veiklos plane nustatytą 2022 m. faktinį Rodiklį pagal KMSA pateiktą atlikto skaičiavimo paaiškinimą. ▪ Apskaičiavome einamųjų 2023 m. Rodiklio reikšmę pagal turimus laukimo eilėje dienų skaičiaus duomenis apie iki 2023-05-31 pateiktus prašymus ilgalaikiai socialinei globai gauti. <u>Pokalbis</u> ▪ Bendrauta su KMSA Socialinės paramos skyriaus, KMSA Socialinės paramos skyriaus Socialinių paslaugų poskyrio, KMSA Strateginio planavimo skyriaus darbuotojais. <u>Vertinimo apimtis analizuojant asmenų, audituojamu laikotarpiu KMSA pateikusių prašymus gauti ilgalaikę socialinę globą, bylas</u> ▪ Audituojamu laikotarpiu KMSA pateikta 280 prašymų skirti ilgalaikę socialinę globą suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims, pagal juos suformuotos asmenų bylos. Audito metu apsispręsta pagal pasirinktus 4 kriterijus pasirinkti 83 asmenų bylas, t. y. 30 proc. visų bylų. Pavyzdžius pasirinkome vadovaujantis nestatistiniu atrankos metodu – atranka pagal profesinį sprendimą ir statistiniu atrankos metodu – sistetine atsitiktine atranka. ▪ Pavyzdžiai pasirinkti pagal šiuos kriterijus: 1) Asmens socialinių paslaugų poreikis įvertintas vėliau nei per 10 dienų nuo prašymo pateikimo dienos (30 bylų); 2) Asmens socialinės globos poreikis nustatytas vėliau nei per 20 dienų nuo prašymo pateikimo dienos (4 bylos, visos sutampa su 1 kriterijuje nurodytomis bylomis); 3) Asmens socialinės globos poreikis nustatytas anksčiau nei atliktas asmens socialinių paslaugų poreikio vertinimas (3 bylos); 4) Asmens socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikį nustatė ne KMS tarybos ir KMSA direktoriaus paskirti socialiniai darbuotojai (audituojamu laikotarpiu suformuotos 209 asmenų bylos, kuriose nurodyta, kad socialinių paslaugų ir socialinės globos poreikį vertino ne KMS tarybos ir KMSA direktoriaus paskirti socialiniai darbuotojai, iš jų atsitiktine atranka pasirinktos 53 bylos, 3 bylos sutampa su 1 kriterijuje nurodytomis bylomis).	asmenis ir atliekamas vertinimas dėl reikalingos pagalbos; ▪ ar ilgalaikę socialinę globą KMS skiriama laiku ir tinkamai; ▪ ar mažėja laukimo ilgalaikės socialinės globos eilėje trukmė.
--	--	---